

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-27-22

Druk nr 2109
Warszawa, 22 marca 2022 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Edukacji i Nauki.

Z poważaniem

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

**o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawy – Przepisy
wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce**

Art. 1. W ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, 619, 1630, 2141 i 2232) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 206:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przeniesienie doktoranta ze szkoły doktorskiej, w której zaprzestano kształcenia w danej dyscyplinie, do innej szkoły doktorskiej odbywa się za jego zgodą.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku:

1) braku możliwości podjęcia przez doktoranta kształcenia w innej szkole doktorskiej w danej dyscyplinie albo

2) nieuzyskania zgody, o której mowa w ust. 1a

– podmiot prowadzący szkołę doktorską, w której zaprzestano kształcenia, pokrywa temu doktorantowi koszty postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym.”;

2) w art. 221 po ust. 12 dodaje się ust. 12a i 12b w brzmieniu:

„12a. W przypadku utraty przez podmiot habilitujący uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego w danej dyscyplinie:

1) przed powołaniem komisji habilitacyjnej – postępowanie w sprawie nadania tego stopnia jest prowadzone przez podmiot wyznaczony przez RDN;

2) po powołaniu komisji habilitacyjnej – komisja ta kontynuuje czynności, o których mowa w ust. 8–11.

12b. W przypadku, o którym mowa w ust. 12a pkt 2, podmiot habilitujący, który utracił uprawnienie do nadawania stopnia doktora habilitowanego w danej dyscyplinie, przekazuje podmiotowi habilitującemu wyznaczonemu przez RDN dokumentację postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, w tym uchwałę komisji

habilitacyjnej podjętą zgodnie z ust. 10 wraz z uzasadnieniem. Do podmiotu wyznaczonego przez RDN przepis ust. 12 stosuje się.”;

3) w art. 431:

a) w ust. 1 w pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 82, art. 119 ust. 3 i 4, art. 188, art. 206 ust. 1 i 2, art. 222, art. 358 oraz art. 429,”

b) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 188, art. 206 ust. 1 i 2, art. 222 oraz art. 358;”.

Art. 2. W ustawie z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 179 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Prowadzone w pierwszej instancji:

1) postępowania habilitacyjne i postępowania o nadanie tytułu profesora, o których mowa w ust. 1 i 2, niezakończone do dnia 31 grudnia 2022 r.,

2) przewody doktorskie niezakończone do dnia 31 grudnia 2023 r.

– odpowiednio umarza się albo zamyka się.”;

2) po art. 179 dodaje się art. 179a w brzmieniu:

„Art. 179a. 1. W przypadku uzyskania w wyniku pierwszej ewaluacji jakości działalności naukowej, o której mowa w art. 265 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1, przez podmiot posiadający uprawnienie do nadawania stopnia doktora w danej dyscyplinie kategorii naukowej B w tej dyscyplinie:

1) postępowania w sprawie nadania stopnia doktora wszczęte przed dniem przyznania tej kategorii naukowej mogą być kontynuowane, jednak nie dłużej niż do dnia uzyskania przez ten podmiot kategorii naukowej w wyniku drugiej ewaluacji jakości działalności naukowej;

2) przewody doktorskie wszczęte przed dniem przyznania tej kategorii naukowej mogą być kontynuowane, jednak nie dłużej niż do dnia, o którym mowa w art. 179 ust. 4.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 39 i 534, z 2020 r. poz. 695, 875 i 1086 oraz z 2021 r. poz. 1630 i 2232.

2. W przypadku uzyskania w wyniku pierwszej ewaluacji jakości działalności naukowej, o której mowa w art. 265 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1, przez podmiot posiadający uprawnienie do nadawania stopnia doktora w danej dyscyplinie kategorii naukowej C w tej dyscyplinie przewody doktorskie wszczęte przed dniem przyznania tej kategorii naukowej są kontynuowane przez podmiot wyznaczony przez Radę Doskonałości Naukowej, jednak nie dłużej niż do dnia, o którym mowa w art. 179 ust. 4.

3. W podmiocie, o którym mowa w ust. 1, nie wszczyna się postępowań w sprawie nadania stopnia doktora.

4. Jeżeli w wyniku drugiej ewaluacji jakości działalności naukowej podmiot, o którym mowa w ust. 1, uzyska w danej dyscyplinie kategorię naukową B albo C, traci uprawnienie do nadawania stopnia doktora w tej dyscyplinie.”;

3) po art. 290 dodaje się art. 290a w brzmieniu:

„Art. 290a. 1. W przypadku uzyskania w wyniku pierwszej ewaluacji jakości działalności naukowej, o której mowa w art. 265 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1, przez podmiot prowadzący szkołę doktorską kategorii naukowej B w co najmniej jednej dyscyplinie, w której jest prowadzone kształcenie w tej szkole:

- 1) kształcenie w dyscyplinie albo w dyscyplinach, w których podmiot uzyskał tę kategorię naukową, może być prowadzone w tej szkole wyłącznie dla doktorantów, którzy je rozpoczęli nie później niż w roku akademickim, w którym została przyznana ta kategoria naukowa,
- 2) szkoła doktorska może być prowadzona po zakończeniu roku akademickiego, w którym została przyznana ta kategoria naukowa, mimo zaprzestania spełniania warunków, o których mowa w art. 198 ust. 3–5 ustawy, o której mowa w art. 1 – jednak nie dłużej niż do końca roku akademickiego, w którym podmiot uzyska w danej dyscyplinie albo w danych dyscyplinach kategorię naukową albo kategorie naukowe w wyniku drugiej ewaluacji jakości działalności naukowej.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, podmiot prowadzący szkołę doktorską nie może prowadzić rekrutacji do tej szkoły.

3. Jeżeli kategoria naukowa albo kategorie naukowe uzyskane w wyniku drugiej ewaluacji jakości działalności naukowej będą nie niższe niż B+, podmiot może prowadzić kształcenie doktorantów w szkole doktorskiej, poczynając od roku akademickiego następującego po roku, w którym uzyskał tę kategorię naukową albo te kategorie naukowe, na zasadach obowiązujących w roku akademickim, w którym:

- 1) uzyskał kategorię naukową B w danej dyscyplinie albo w danych dyscyplinach;
- 2) zaprzestał spełniania warunków, o których mowa w art. 198 ust. 3–5 ustawy, o której mowa w art. 1.”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem projektowanej ustawy jest rozwiązanie najpilniejszych problemów wynikających ze stosowania niektórych przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, jak również złagodzenie skutków pierwszej ewaluacji jakości działalności naukowej, zwanej dalej „ewaluacją”, która zostanie przeprowadzona na podstawie ustawy w 2022 r. Wprowadzane zmiany dotyczą ustawy oraz ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.), zwanej dalej „przepisami wprowadzającymi”.

W przypadku ustawy projektowane przepisy obejmują następujące zagadnienia:

- 1) konsekwencje braku zgody doktoranta na przeniesienie do innej szkoły doktorskiej w przypadku zaprzestania kształcenia w szkole doktorskiej w danej dyscyplinie naukowej albo artystycznej, zwanej dalej „dyscypliną”;
- 2) sposób kontynuacji postępowań o nadanie stopnia doktora habilitowanego w przypadku utraty przez podmiot habilitujący uprawnień do nadawania tego stopnia;
- 3) możliwości nałożenia na uczelnię albo inny podmiot prowadzący szkołę dokorską administracyjnej kary pieniężnej w przypadku naruszenia obowiązku wynikającego z art. 206 ust. 1 i 2.

Przepisy art. 206 ustawy określają konsekwencje zaprzestania kształcenia w szkole doktorskiej w danej dyscyplinie. W takim przypadku podmiot prowadzący tę szkołę powinien zapewnić doktorantom przygotowującym w tej dyscyplinie rozprawy doktorskie możliwość kontynuowania kształcenia w innej szkole doktorskiej w tej dyscyplinie. Oczywiście przeniesienie takie powinno mieć miejsce wyłącznie, o ile doktorant wyrazi na nie zgodę. Nie zawsze będzie ono bowiem dla niego z różnych względów korzystne. Aktualnie art. 206 ustawy nie precyzuje jednak konsekwencji braku zgody doktoranta na kontynuację kształcenia w innej szkole doktorskiej. W projekcie proponuje się w związku z tym wprowadzenie *expressis verbis* warunku uzyskania zgody doktoranta na przeniesienie do innej szkoły doktorskiej i konsekwencji niewyrażenia takiej zgody, tożsamy jak w przypadku braku możliwości podjęcia przez doktoranta kształcenia w innej szkole doktorskiej w danej dyscyplinie (z powodu braku szkoły doktorskiej prowadzącej kształcenie w danej dyscyplinie albo braku możliwości, w szczególności ze względów organizacyjnych lub kadrowych, przyjęcia doktoranta do

innej szkoły doktorskiej prowadzącej kształcenie w danej dyscyplinie), tj. obowiązku pokrycia przez podmiot prowadzący szkołę doktorską osobie, która utraciła możliwość ukończenia kształcenia, kosztów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym.

Kolejna zmiana w ustawie dotyczy wypełnienia luki prawnej w zakresie określenia sposobu kontynuacji postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w przypadku utraty przez podmiot habilitujący uprawnień do nadawania tego stopnia. Sposób ten będzie zależał od momentu, w którym nastąpi utrata uprawnień. Jeżeli nastąpi ona jeszcze przed powołaniem komisji habilitacyjnej, wówczas postępowanie zostanie przekazane do prowadzenia podmiotowi wyznaczonemu przez Radę Doskonałości Naukowej. W przypadku utraty uprawnień po powołaniu komisji habilitacyjnej komisja ta będzie kontynuowała swoje prace, a podjęta przez nią uchwała wraz z pozostałą dokumentacją postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego zostanie przekazana podmiotowi wyznaczonemu przez Radę Doskonałości Naukowej. Podmiot ten, na podstawie otrzymanej uchwały, zdecyduje o nadaniu albo o odmowie nadania stopnia doktora habilitowanego.

Ostatnia zmiana w ustawie dotyczy dodania w art. 431 ust. 1 pkt 2 lit. a i ust. 2 pkt 1 odesłania do art. 206 ust. 1 i 2, a tym samym możliwości nałożenia na uczelnię albo inny podmiot prowadzący szkołę doktorską administracyjnej kary pieniężnej w przypadku naruszenia obowiązku wynikającego z art. 206 ust. 1 i 2. Będzie to rozwiązanie analogiczne do rozwiązania dotyczącego nałożenia na uczelnię kary pieniężnej z tytułu niewypełnienia obowiązku zapewnienia studentom możliwości kontynuowania studiów w przypadku zaprzestania ich prowadzenia, określonego w art. 82 ustawy. Da ono ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki dodatkowy instrument kontroli realizacji przez podmioty prowadzące szkoły doktorskie praw doktorantów, stanowiąc o ich lepszym zabezpieczeniu.

Zmiany proponowane w przepisach wprowadzających służą zapobiegnięciu restrykcyjnym skutkom pierwszej ewaluacji, która rozpoczęła się w dniu 1 stycznia 2022 r. na zasadach określonych w ustawie. Propozycje wychodzą również naprzeciw postulatowi Krajowej Reprezentacji Doktorantów dotyczącemu wydłużenia o kolejny rok (tj. do dnia 31 grudnia 2023 r.) terminu ostatecznego zakończenia przewodów doktorskich wszczętych na podstawie ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach

naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789). Przychylnie się do argumentacji wnioskodawców, zgodnie z którą w związku z panującą sytuacją pandemiczną wystąpiły liczne przeszkody w prowadzeniu działalności naukowej, m.in. został ograniczony dostęp do infrastruktury badawczej, laboratoriów, bibliotek i archiwów, nastąpiły utrudnienia w zakresie prowadzenia badań naukowych opartych na kontakcie bezpośrednim oraz w organizacji spotkań zespołów badawczych w formule stacjonarnej, a także pojawiły się utrudnienia w mobilności krajowej i międzynarodowej (w tym w odbywaniu kwerend). Powyższe okoliczności wydłużają proces przygotowywania rozpraw doktorskich. Równocześnie doprecyzowano przepis, wskazując, że zamknięcie albo umorzenie postępowania awansowego wszczętego na podstawie przepisów dotychczasowych nastąpi jedynie w odniesieniu do postępowań, które w terminach wskazanych w tym przepisie, tj. w dniu 31 grudnia 2022 r. w przypadku postępowań habilitacyjnych i postępowań o nadanie tytułu profesora oraz w dniu 31 grudnia 2023 r. w przypadku przewodów doktorskich, będą niezakończone w pierwszej instancji. Pozwoli to na zapobieżenie ewentualnej negatywnej konsekwencji zakończenia tych postępowań w postaci pozbawienia osoby ubiegającej się o nadanie stopnia naukowego, stopnia w zakresie sztuki albo tytułu profesora prawa do kontroli decyzji odmawiającej nadania tego stopnia albo tytułu, w tym także przez sąd administracyjny.

Ustawa wprowadza całkowicie nowy model oceny podmiotów prowadzących działalność naukową. Równocześnie od wyników ewaluacji będzie zależeł zakres tej działalności prowadzonej przez podmiot, przede wszystkim uprawnienie do nadawania stopni naukowych lub stopni w zakresie sztuki oraz możliwość kształcenia doktorantów w szkołach doktorskich w poszczególnych dyscyplinach. Mając na uwadze powyższe, projektowana ustawa zmierza do złagodzenia skutków pierwszej ewaluacji.

Zgodnie z art. 185 ust. 1 ustawy uprawnienie do nadawania stopnia doktora w danej dyscyplinie zostało ściśle skorelowane z kategorią naukową przyznaną podmiotowi w tej dyscyplinie w ramach ewaluacji, przy czym najniższą kategorią naukową, która pozwala na korzystanie z tego uprawnienia, jest kategoria naukowa B+. Uzyskanie w danej dyscyplinie kategorii naukowej B albo C skutkuje automatycznie utratą uprawnień do nadawania stopnia doktora i koniecznością kontynuowania w innym podmiocie spełniającym warunek ustawowy, tj. posiadającym kategorię naukową A+, A albo B+, postępowań wszczętych przed uzyskaniem niekorzystnego wyniku ewaluacji.

Do dnia uzyskania wyników pierwszej ewaluacji (tj. do upływu terminu 30 dni od dnia, w którym ostatnia decyzja o przyznaniu kategorii naukowej w ramach pierwszej ewaluacji stanie się ostateczna) podmioty posiadają uprawnienia do nadawania stopnia doktora na podstawie komunikatu Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 30 kwietnia 2019 r., wydanego na mocy art. 177 ust. 3 pkt 2 przepisów wprowadzających.

Z uwagi na fakt, że proces ewaluacji jest przeprowadzany na nowych zasadach po raz pierwszy i w wielu aspektach ma charakter precedensowy, proponuje się wprowadzenie, jako art. 179a przepisów wprowadzających, rozwiązania legislacyjnego łagodzącego skutki uzyskania kategorii naukowej B w danej dyscyplinie przez podmioty doktoryzujące, polegającego na możliwości dokończenia przez nie postępowań w sprawie nadania stopnia doktora wszczętych przed dniem przyznania tej kategorii naukowej, przy równoczesnym utrzymaniu zakazu wszczynania nowych postępowań (do czasu uzyskania kategorii naukowej co najmniej B+ w wyniku drugiej ewaluacji). Rozwiązanie to obejmie również przewody doktorskie prowadzone na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, z tym że ostateczny termin ich zakończenia – w związku z proponowaną w projekcie zmianą art. 179 ust. 4 przepisów wprowadzających – upłynie w dniu 31 grudnia 2023 r.

Wydłużenie do dnia 31 grudnia 2023 r. terminu zakończenia przewodów doktorskich wszczętych i prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki wymusza również konieczność uregulowania zasad ich kontynuacji w przypadku uzyskania przez podmiot doktoryzujący w następstwie pierwszej ewaluacji kategorii naukowej C w danej dyscyplinie. Proponuje się, aby w takim przypadku przewody doktorskie wszczęte w tym podmiocie mogły być kontynuowane przez podmiot wyznaczony przez Radę Doskonałości Naukowej.

Projekt ustawy w dodawanym art. 290a przepisów wprowadzających odnosi się również do kwestii prowadzenia kształcenia w szkołach doktorskich. Zgodnie z art. 198 ust. 3–5 ustawy szkoła doktorska może być prowadzona wyłącznie w dyscyplinach, w których podmiot posiada kategorię naukową nie niższą niż B+. Proponuje się w związku z tym, aby w okresie przejściowym od uzyskania wyników pierwszej ewaluacji do czasu nadania kategorii naukowej w wyniku kolejnej ewaluacji, która zostanie przeprowadzona

w 2026 r., podmioty, które uzyskają w poszczególnych dyscyplinach kategorię naukową B, mogły nadal kształcić doktorantów w tych dyscyplinach w prowadzonych przez nie szkołach doktorskich. Możliwość ta dotyczyłaby tylko doktorantów, którzy rozpoczęli kształcenie w danej dyscyplinie w danej szkole doktorskiej najpóźniej w roku akademickim, w którym podmiot uzyskał w tej dyscyplinie kategorię naukową B. Do czasu uzyskania wyższej kategorii naukowej podmiot nie mógłby bowiem kształcić w tej dyscyplinie nowych doktorantów.

Natomiast podmiot, który na skutek uzyskania kategorii naukowej B w co najmniej jednej dyscyplinie, w której jest prowadzone kształcenie w szkole doktorskiej, zaprzestał spełniania warunków, o których mowa w art. 198 ust. 3–5 ustawy, nie będzie mógł w ogóle prowadzić rekrutacji do tej szkoły i kształcić nowych doktorantów w żadnej dyscyplinie, nawet w tej, w której uzyskał kategorię naukową A+, A albo B+.

Jeżeli jednak w wyniku kolejnej ewaluacji podmiot poprawi jakość prowadzonej działalności naukowej i uzyska w danej dyscyplinie albo w danych dyscyplinach kategorię naukową nie niższą niż B+, będzie mógł kontynuować kształcenie doktorantów w tej dyscyplinie albo w tych dyscyplinach, jak również będzie mógł kształcić nowych doktorantów w tym zakresie. O ile natomiast w wyniku uzyskania wyższej kategorii naukowej podmiot zacznie spełniać odpowiedni warunek, o którym mowa w art. 198 ust. 3–5 ustawy, szkoła doktorska będzie mogła być przez ten podmiot nadal prowadzona i będzie on mógł wznowić rekrutację do tej szkoły. Przepis ma na celu zapewnienie ciągłości kształcenia doktorantów w danej dyscyplinie albo w danych dyscyplinach albo ciągłości prowadzenia danej szkoły doktorskiej w przypadku uzyskania przez podmiot, w wyniku drugiej ewaluacji, kategorii naukowej nie niższej niż B+, skutkującej odzyskaniem uprawnienia do prowadzenia kształcenia w dyscyplinie, co do której utracił tę możliwość w wyniku pierwszej ewaluacji, albo odzyskaniem uprawnienia do prowadzenia szkoły doktorskiej, co do której utracił tę możliwość w wyniku pierwszej ewaluacji.

Proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanej ustawy środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projektowana ustawa nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, a także nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej.

Projektowana ustawa nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowana ustawa nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Nazwa projektu

Ustawa o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące

Ministerstwo Edukacji i Nauki

Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu

Włodzimierz Bernacki, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki

Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu

Tomasz Piotrowski, Zastępca Dyrektora Departamentu Nauki
e-mail: tomasz.piotrowski@mein.gov.pl; tel.: (22) 50 17 118

Data sporządzenia

25.02.2022 r.

Źródło

Inicjatywa własna

Nr w Wykazie prac

UD313

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany

Proponowane zmiany ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, mają na celu rozwiązanie najpilniejszych problemów wynikających ze stosowania niektórych jej przepisów. Zmiany w zakresie ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.), zwanej dalej „przepisami wprowadzającymi”, mają na celu głównie złagodzenie skutków pierwszej ewaluacji jakości działalności naukowej, zwanej dalej „ewaluacją”, która – stosownie do art. 324 ust. 1 przepisów wprowadzających – obejmie lata 2017–2021 i rozpoczęła się w dniu 1 stycznia 2022 r.

W przypadku ustawy uregulowania wymagają następujące zagadnienia:

- 1) konsekwencje braku zgody doktoranta na przeniesienie do innej szkoły doktorskiej w przypadku zaprzestania kształcenia w szkole doktorskiej w danej dyscyplinie naukowej albo artystycznej, zwanej dalej „dyscypliną”;
- 2) sposób kontynuacji postępowań o nadanie stopnia doktora habilitowanego w przypadku utraty przez podmiot habilitujący uprawnień do nadawania tego stopnia.

W zakresie przedstawionego w pkt 1 problemu związanego z przeniesieniem doktoranta do innej szkoły doktorskiej w związku z zaprzestaniem prowadzenia kształcenia przez daną szkołę doktorską w danej dyscyplinie art. 206 ustawy stanowi aktualnie, że podmiot prowadzący tę szkołę zapewnia doktorantom przygotowującym w tej dyscyplinie rozprawę doktorską możliwość kontynuowania kształcenia w innej szkole doktorskiej w tej dyscyplinie. Natomiast w przypadku braku szkoły doktorskiej prowadzącej kształcenie w danej dyscyplinie podmiot prowadzący szkołę doktorską, w której zaprzestano kształcenia, pokrywa osobom, które utraciły możliwość ukończenia kształcenia, koszty postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym. Przepis ten określa obowiązki podmiotu prowadzącego szkołę doktorską w stosunku do doktorantów. Do Ministerstwa Edukacji i Nauki były kierowane ze strony podmiotów prowadzących szkoły doktorskie pytania dotyczące interpretacji zakresu tych obowiązków oraz wskazujące na potrzebę doprecyzowania przepisów. Wątpliwości dotyczyły w szczególności tego, czy doktorant powinien wyrazić zgodę na przeniesienie do innej szkoły doktorskiej i jakie byłyby ewentualne konsekwencje braku takiej zgody. Pojawiały się również wątpliwości, czy obowiązująca regulacja art. 206 ust. 2 ustawy obejmuje także sytuację istnienia szkoły doktorskiej kształcącej w danej dyscyplinie i jednoczesnego braku możliwości, w szczególności ze względów organizacyjnych lub kadrowych, przyjęcia do niej doktoranta przez podmiot prowadzący.

W zakresie problemu przedstawionego w pkt 2 należy zauważyć, że w ustawie nie uregulowano sposobu procedowania we wszczętych postępowaniach w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w przypadku utraty przez podmiot habilitujący uprawnień do nadawania tego stopnia. Regulację taką przewidziano wyłącznie w odniesieniu do postępowań w sprawie nadania stopnia doktora. Zgodnie z art. 185 ust. 4 ustawy, w przypadku utraty uprawnień do nadawania stopnia doktora w danej dyscyplinie albo dziedziny podmiot doktoryzujący zapewnia możliwość kontynuowania postępowań w innym podmiocie posiadającym uprawnienia do nadawania stopnia doktora w tej dyscyplinie albo dziedzinie. W przypadku braku możliwości wypełnienia tego obowiązku przez podmiot doktoryzujący, podmiot, w którym będzie kontynuowane postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora, wyznacza Rada Doskonałości Naukowej, zwana dalej „RDN”. Zasadne jest wprowadzenie analogicznej regulacji w odniesieniu do postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, przy uwzględnieniu specyfiki tego postępowania. Brak przepisu w analizowanym zakresie uniemożliwi kontynuację wszczętych postępowań w przypadku utraty uprawnień przez podmiot habilitujący, co może skutkować potencjalnymi skargami habilitantów na beczynność albo przewlekłe prowadzenie postępowania.

W przypadku przepisów wprowadzających uregulowania wymagają następujące zagadnienia:

1) wydłużenie o rok terminu ostatecznego zakończenia przewodów doktorskich wszczętych na podstawie ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789), zwanej dalej „ustawą o stopniach i tytule”;

2) złagodzenie skutków pierwszej ewaluacji.

Rozwiązanie problemu przedstawionego w pkt 1 stanowi postulat Krajowej Reprezentacji Doktorantów, która argumentowała, że w związku z panującą sytuacją pandemiczną wystąpiły liczne przeszkody w prowadzeniu działalności naukowej, m.in. został ograniczony dostęp do infrastruktury badawczej, laboratoriów, bibliotek i archiwów, nastąpiły utrudnienia w zakresie prowadzenia badań naukowych opartych na kontakcie bezpośrednim i w odbywaniu spotkań zespołów badawczych w formule stacjonarnej oraz wystąpiły utrudnienia w mobilności krajowej i międzynarodowej (w tym w odbywaniu kwerend). Powyższe okoliczności mają negatywny wpływ na proces przygotowywania rozpraw doktorskich.

Problem wskazany w pkt 2 jest związany z pierwszą ewaluacją, która rozpoczęła się w dniu 1 stycznia 2022 r. na zasadach określonych w ustawie, oraz z jej konsekwencjami dla możliwości nadawania stopnia doktora, a także dla dalszego prowadzenia szkół doktorskich albo kształcenia w tych szkołach w poszczególnych dyscyplinach, w których podmioty prowadzące te szkoły uzyskują kategorię naukową B.

W ramach projektowanej nowelizacji przepisów wprowadzających proponuje się rozwiązać problem możliwości dalszego prowadzenia wszczętych postępowań w sprawie nadania stopnia doktora i przewodów doktorskich przez podmioty doktoryzujące, które w wyniku pierwszej ewaluacji uzyskują kategorię naukową B.

Zgodnie z art. 185 ust. 1 ustawy uprawnienie do nadawania stopnia doktora w danej dyscyplinie zostało ściśle skorelowane z kategorią naukową przyznaną podmiotowi w tej dyscyplinie w ramach ewaluacji, przy czym najniższą kategorią naukową, która pozwala na korzystanie z tego uprawnienia, jest kategoria naukowa B+. Uzyskanie w danej dyscyplinie kategorii naukowej B albo C skutkuje zatem automatycznie utratą uprawnień do nadawania stopnia doktora i koniecznością kontynuowania w innym podmiocie spełniającym warunek ustawowy, tj. posiadającym kategorię naukową A+, A albo B+, postępowań wszczętych przed uzyskaniem niekorzystnego wyniku ewaluacji.

Aktualnie podmioty posiadają uprawnienia do nadawania stopnia doktora na podstawie komunikatu Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 30 kwietnia 2019 r., wydanego na mocy art. 177 ust. 3 pkt 2 przepisów wprowadzających. Uprawnienia te będą im przysługiwały do dnia uzyskania wyników pierwszej ewaluacji (tj. do upływu terminu 30 dni od dnia, w którym ostatnia decyzja o przyznaniu kategorii naukowej w ramach pierwszej ewaluacji stanie się ostateczna).

Z uwagi na fakt, że proces ewaluacji będzie przeprowadzany na nowych zasadach po raz pierwszy i w wielu aspektach będzie miał charakter precedensowy, jest celowe wprowadzenie rozwiązania legislacyjnego łagodzącego skutki uzyskania przez podmioty doktoryzujące kategorii naukowej B w danej dyscyplinie, polegającego na możliwości dokończenia przez nie postępowań w sprawie nadania stopnia doktora wszczętych przed dniem uzyskania tej kategorii naukowej, przy równoczesnym utrzymaniu zakazu wszczynania nowych postępowań (do czasu uzyskania kategorii naukowej co najmniej B+ w wyniku kolejnej ewaluacji). Rozwiązanie to powinno objąć również przewody doktorskie prowadzone na podstawie przepisów ustawy o stopniach i tytule.

Wydłużenie do dnia 31 grudnia 2023 r. terminu zakończenia przewodów doktorskich wszczętych i prowadzonych na podstawie ustawy o stopniach i tytule wymaga również uregulowania zasad ich kontynuacji w przypadku uzyskania przez podmiot doktoryzujący w następstwie pierwszej ewaluacji kategorii naukowej C w danej dyscyplinie.

Drugim aspektem wymagającym zliberalizowania w kontekście wyników pierwszej ewaluacji jest możliwość kształcenia doktorantów przez podmioty, które uzyskują kategorię naukową B w dyscyplinach, w których prowadzą kształcenie w szkołach doktorskich.

Zgodnie z art. 290 przepisów wprowadzających od dnia 1 października 2019 r. do dnia 30 września 2023 r. szkoła doktorska może być prowadzona:

- 1) przez uczelnię akademicką, federację podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki, instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk, instytut badawczy albo międzynarodowy instytut naukowy, posiadające uprawnienia do nadawania stopnia doktora w co najmniej 2 dyscyplinach;
- 2) przez uczelnię akademicką, która prowadzi działalność naukową wyłącznie w 1 dyscyplinie, która jest dyscypliną w zakresie teologii albo kultury fizycznej albo dyscypliną artystyczną, i posiada w niej uprawnienia do nadawania stopnia doktora;
- 3) wspólnie przez uczelnie akademickie, instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk, instytuty badawcze lub międzynarodowe instytuty naukowe, z których każde posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora w co najmniej 1 dyscyplinie.

Po dniu 30 września 2023 r. możliwość prowadzenia szkół doktorskich będzie regulowana przepisami art. 198 ust. 3–5 ustawy, czyli będzie uzależniona od uzyskanych przez podmioty kategorii naukowych. Zostaną one przyznane w wyniku przeprowadzenia pierwszej ewaluacji. Stosownie do wskazanych przepisów najniższą kategorią naukową uprawniającą do prowadzenia szkoły doktorskiej w danej dyscyplinie będzie kategoria naukowa B+.

Oznacza to, że w przypadku nieuzyskania przez podmioty prowadzące aktualnie szkoły doktorskie – w oparciu o art. 290 przepisów wprowadzających – co najmniej kategorii naukowej B+ w każdej z dyscyplin, w której prowadzą kształcenie

doktorantów, tracą one możliwość dalszego prowadzenia szkół doktorskich albo kształcenia doktorantów w poszczególnych dyscyplinach.

Wydaje się, że aktualnie obowiązujące zasady ewaluacji nie będą skutkować masową utratą uprawnień do prowadzenia szkół doktorskich. Wskazane byłoby jednak wprowadzenie rozwiązań legislacyjnych łagodzących skutki uzyskania kategorii naukowej B w ramach pierwszej ewaluacji także w odniesieniu do kształcenia w szkołach doktorskich.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomendowanym rozwiązaniem jest wprowadzenie zmian w ustawie oraz w przepisach wprowadzających.

W zakresie wyrażenia przez doktoranta zgody na przeniesienie do innej szkoły doktorskiej oraz obowiązków podmiotu prowadzącego szkołę doktorską w związku z zaprzestaniem kształcenia w danej dyscyplinie proponuje się dokonanie zmiany art. 206 ustawy. Zmiana będzie polegała na określeniu *expressis verbis* warunku uzyskania zgody doktoranta na przeniesienie do innej szkoły doktorskiej oraz konsekwencji niewyrażenia takiej zgody, tożsamych jak w przypadku braku szkoły doktorskiej prowadzącej kształcenie w danej dyscyplinie, tj. obowiązku pokrycia przez podmiot prowadzący szkołę doktorską osobie, która utraciła możliwość ukończenia kształcenia, kosztów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym. Rozwiązanie takie będzie oznaczało dodatkowe zabezpieczenie interesów doktorantów.

W celu usunięcia wątpliwości interpretacyjnych art. 206 ust. 2 ustawy zostanie także uzupełniony o sytuację, w której istnieje inna szkoła doktorska kształcąca w danej dyscyplinie, ale nie ma możliwości przeniesienia do niej doktoranta. Wówczas również podmiot prowadzący likwidowaną szkołę doktorską będzie zobowiązany pokryć koszty uzyskania przez doktoranta stopnia doktora w trybie eksternistycznym.

Proponuje się także dodanie w art. 431 ust. 1 pkt 2 lit. a i ust. 2 pkt 1 ustawy odesłania do art. 206 ust. 1 i 2, a tym samym możliwości nałożenia na uczelnię albo inny podmiot prowadzący szkołę doktorską administracyjnej kary pieniężnej w przypadku naruszenia obowiązków wynikających z art. 206 ust. 1 i 2. Będzie to rozwiązanie analogiczne do rozwiązania dotyczącego nałożenia na uczelnię kary pieniężnej z tytułu niewypełnienia obowiązku zapewnienia studentom możliwości kontynuowania studiów w przypadku zaprzestania ich prowadzenia, określonego w art. 82 ustawy. Da ono ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki dodatkowy instrument kontroli realizacji przez podmioty prowadzące szkoły doktorskie praw doktorantów, stanowiąc o ich lepszym zabezpieczeniu.

W zakresie kontynuacji postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w przypadku utraty przez podmiot habilitujący uprawnień do nadawania tego stopnia proponuje się dodanie w art. 221 ustawy po ust. 12 ust. 12a i 12b. Zmiana wypełni lukę prawną w zakresie określenia sposobu kontynuacji postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w przypadku utraty przez podmiot habilitujący uprawnień do nadawania tego stopnia. Sposób ten będzie zależał od momentu, w którym nastąpi utrata uprawnień. Jeżeli nastąpi ona jeszcze przed powołaniem komisji habilitacyjnej, wówczas postępowanie zostanie przekazane do prowadzenia podmiotowi wskazanemu przez RDN. W przypadku utraty uprawnień po powołaniu komisji habilitacyjnej komisja ta będzie kontynuowała swoje prace, a podjęta przez nią uchwała wraz z pozostałą dokumentacją postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego zostanie przekazana podmiotowi wyznaczonemu przez RDN. Podmiot ten – na podstawie otrzymanej uchwały – zadecyduje o nadaniu albo o odmowie nadania stopnia doktora habilitowanego. Zmiana umożliwi kontynuację wszczętych postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w przypadku utraty uprawnień przez podmiot habilitujący.

Zmiany w zakresie przepisów wprowadzających dotyczą wydłużenia o rok (do dnia 31 grudnia 2023 r.) terminu ostatecznego zakończenia przewodów doktorskich, tj. postępowań wszczętych najpóźniej do dnia 30 kwietnia 2019 r. na podstawie ustawy o stopniach i tytule, oraz złagodzenia negatywnych skutków pierwszej ewaluacji dla możliwości nadawania stopnia doktora i dalszego prowadzenia szkół doktorskich.

W związku z wydłużeniem o kolejny rok (tj. do dnia 31 grudnia 2023 r.) terminu ostatecznego zakończenia przewodów doktorskich wszczętych na podstawie ustawy o stopniach i tytule równocześnie doprecyzowano przepis, wskazując, że zamknięcie albo umorzenie postępowania awansowego wszczętego na podstawie przepisów dotychczasowych nastąpi jedynie w odniesieniu do postępowań, które w terminach wskazanych w tym przepisie, tj. w dniu 31 grudnia 2022 r. w przypadku postępowań habilitacyjnych i postępowań o nadanie tytułu profesora oraz w dniu 31 grudnia 2023 r. w przypadku przewodów doktorskich, będą niezakończone w pierwszej instancji. Pozwoli to na zapobieżenie ewentualnej negatywnej konsekwencji zakończenia tych postępowań w postaci pozbawienia osoby ubiegającej się o nadanie stopnia naukowego, stopnia w zakresie sztuki albo tytułu profesora prawa do kontroli decyzji odmawiającej nadania tego stopnia albo tytułu, w tym także przez sąd administracyjny.

W celu złagodzenia konsekwencji uzyskania przez podmiot kategorii naukowej B w danej dyscyplinie dla możliwości nadawania stopnia doktora proponuje się dodanie po art. 179 przepisów wprowadzających art. 179a. Zgodnie z zaproponowanym przepisem w przypadku uzyskania w wyniku pierwszej ewaluacji przez podmiot posiadający uprawnienie do nadawania stopnia doktora w danej dyscyplinie kategorii naukowej B w tej dyscyplinie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora wszczęte przed dniem przyznania tej kategorii naukowej będą mogły być kontynuowane, jednak nie dłużej niż do dnia uzyskania przez ten podmiot nowej kategorii naukowej, natomiast przewody doktorskie wszczęte przed dniem uzyskania tej kategorii naukowej będą mogły być kontynuowane, jednak nie dłużej niż

do dnia, o którym mowa w art. 179 ust. 4 przepisów wprowadzających. Równocześnie w podmiocie, który uzyska kategorię naukową B w danej dyscyplinie, nie będą mogły być wszczynane w tej dyscyplinie nowe postępowania w sprawie nadania stopnia doktora. Jeżeli jednak w wyniku kolejnej ewaluacji podmiot uzyska w danej dyscyplinie kategorię naukową B albo C, utraci on uprawnienie do nadawania stopnia doktora w tej dyscyplinie.

Efektom proponowanej regulacji będzie złagodzenie obecnych rozwiązań ze względu na precedensowy charakter nowej procedury ewaluacyjnej, istotną zmianę jej zasad w stosunku do poprzednich procedur oceny podmiotów prowadzących działalność naukową oraz związaną z tym niepewność podmiotów doktoryzujących.

W związku z wydłużeniem o rok terminu ostatecznego zakończenia przewodów doktorskich wszczętych na podstawie ustawy o stopniach i tytule jest konieczne również wprowadzenie regulacji dotyczącej dalszego procedowania w tych postępowaniach w sytuacji, gdy podmiot doktoryzujący uzyska w danej dyscyplinie kategorię naukową C. Proponuje się, aby wówczas przewody doktorskie wszczęte w tym podmiocie mogły być kontynuowane przez podmiot wyznaczony przez RDN.

W celu złagodzenia konsekwencji uzyskania przez podmiot kategorii naukowej B w danej dyscyplinie dla możliwości dalszego kształcenia doktorantów proponuje się dodanie po art. 290 przepisów wprowadzających art. 290a. Zgodnie z zaproponowanym przepisem w okresie przejściowym od dnia uzyskania wyników pierwszej ewaluacji do dnia przyznania kategorii naukowych w wyniku kolejnej ewaluacji, która zostanie przeprowadzona w 2026 r., podmioty, które uzyskają w poszczególnych dyscyplinach kategorię naukową B, będą mogły nadal kształcić doktorantów w tych dyscyplinach w prowadzonych przez nie szkołach doktorskich. Możliwość ta dotyczyłaby tylko doktorantów, którzy rozpoczęli kształcenie w danej dyscyplinie w danej szkole doktorskiej najpóźniej w roku akademickim, w którym podmiot uzyskał w tej dyscyplinie kategorię naukową B. Do czasu uzyskania wyższej kategorii naukowej podmiot nie mógłby bowiem kształcić w tej dyscyplinie nowych doktorantów. Natomiast podmiot, który na skutek uzyskania kategorii naukowej B w co najmniej jednej dyscyplinie, w której jest prowadzone kształcenie w szkole doktorskiej, zaprzestanie spełniania warunków, o których mowa w art. 198 ust. 3–5 ustawy, nie będzie mógł prowadzić rekrutacji do tej szkoły ani kształcić nowych doktorantów w żadnej dyscyplinie, nawet w tej, w której uzyska kategorię naukową A+, A albo B+.

Jeżeli jednak w wyniku kolejnej ewaluacji podmiot poprawi jakość prowadzonej działalności naukowej i uzyska w danej dyscyplinie albo w danych dyscyplinach kategorię naukową nie niższą niż B+, będzie mógł kontynuować kształcenie doktorantów w tej dyscyplinie albo w tych dyscyplinach, jak również będzie mógł kształcić nowych doktorantów w tym zakresie. Natomiast w przypadku gdy w wyniku uzyskania wyższej kategorii naukowej podmiot zacznie spełniać odpowiedni warunek, o którym mowa w art. 198 ust. 3–5 ustawy, szkoła doktorska będzie mogła być przez ten podmiot nadal prowadzona i będzie on mógł wznowić rekrutację do tej szkoły.

Celem tych zmian jest zabezpieczenie interesów doktorantów, jak również podmiotów prowadzących szkoły doktorskie, które podejmowały decyzje o tworzeniu pierwszych takich szkół w warunkach niepewności związanej z istotną zmianą zasad ewaluacji.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Przedmiot regulacji stanowi domenę prawa krajowego. Z uwagi na zakres rozwiązań objętych ustawą i przepisami wprowadzającymi odstąpiono od analizy porównawczej z regulacjami obowiązującymi w innych państwach.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
szkoły doktorskie	145, z tego 123 – prowadzone samodzielnie i 22 – prowadzone wspólnie	Zintegrowany System Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on (stan na dzień 10 lutego 2022 r.)	umożliwienie kontynuacji kształcenia doktorantów w przypadku uzyskania kategorii naukowej B w ramach pierwszej ewaluacji
doktoranci kształcący się w szkołach doktorskich	11 999		możliwość kontynuacji kształcenia w szkole doktorskiej, prowadzonej przez podmiot, który uzyskał kategorię naukową B w dyscyplinie, w której doktorant odbywa kształcenie
podmioty posiadające co najmniej jedno uprawnienie do nadawania stopnia doktora habilitowanego	273		kontynuacja wszczętych w innym podmiocie habilitującym postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w przypadku utraty przez ten podmiot uprawnień do nadawania tego stopnia
podmioty posiadające co najmniej jedno	364		– możliwość kontynuacji postępowań w sprawie nadania stopnia doktora i przewodów doktorskich prowadzonych

uprawnienie do nadawania stopnia doktora			w dniu uzyskania w wyniku pierwszej ewaluacji kategorii naukowej B, – konieczność przekazania do prowadzenia w innym podmiocie przewodów doktorskich prowadzonych w dniu uzyskania w wyniku pierwszej ewaluacji kategorii naukowej C, – możliwość kontynuacji przewodów doktorskich do dnia 31 grudnia 2023 r.
osoby ubiegające się o nadanie stopnia doktora	3019 osób, które po dniu 30 września 2019 r. wszczęły postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora na podstawie ustawy i do dnia 10 lutego 2022 r. nie uzyskały stopnia doktora (status postępowania w Systemie POL-on: w toku). Liczba przewodów doktorskich wszczętych najpóźniej do dnia 30 kwietnia 2019 r. na podstawie ustawy o stopniach i tytule (i będących w toku) nie jest możliwa do oszacowania z uwagi na zakres danych gromadzonych w Systemie POL-on w odniesieniu do tych postępowań.		– możliwość kontynuacji postępowania w sprawie nadania stopnia doktora albo przewodu doktorskiego prowadzonego w dniu uzyskania przez podmiot doktoryzujący w wyniku pierwszej ewaluacji kategorii naukowej B, – konieczność kontynuowania w innym podmiocie przewodu doktorskiego prowadzonego w dniu uzyskania przez podmiot doktoryzujący w wyniku pierwszej ewaluacji kategorii naukowej C, – możliwość kontynuacji przewodów doktorskich do dnia 31 grudnia 2023 r.
RDN	1	ustawa	– wskazywanie podmiotu habilitującego mającego kontynuować postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego wszczęte w podmiocie, który utracił uprawnienia do nadawania tego stopnia, – wskazywanie podmiotu mającego kontynuować przewód doktorski wszczęty w podmiocie doktoryzującym, który w wyniku pierwszej ewaluacji uzyskał kategorię naukową C

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W ramach opiniowania projekt ustawy otrzymały następujące podmioty:

- 1) Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
- 2) Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich;
- 3) Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych;
- 4) Konferencja Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych;
- 5) Konferencja Rektorów Uczelni Artystycznych;
- 6) Konferencja Rektorów Uczelni Pedagogicznych;
- 7) Konferencja Polonistyk Uniwersyteckich;
- 8) Konferencja Dziekanów Wydziałów Przyrodniczych Uniwersytetów Polskich;
- 9) Rada Główna Instytutów Badawczych;

- 10) Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 11) Rada Doskonałości Naukowej;
- 12) Komitet Polityki Naukowej;
- 13) Polska Akademia Nauk;
- 14) Krajowa Reprezentacja Doktorantów;
- 15) Komisja Ewaluacji Nauki.

W ramach konsultacji publicznych projekt ustawy otrzymały następujące podmioty:

- 1) Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich;
- 2) Konferencja Rektorów Publicznych Uczelni Zawodowych;
- 3) Polska Komisja Akredytacyjna;
- 4) Rada Młodych Naukowców;
- 5) Polska Akademia Umiejętności;
- 6) Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej;
- 7) „Obywatele Nauki”;
- 8) Krajowa Sekcja NSZZ „Solidarność” Polskiej Akademii Nauk;
- 9) Związek Zawodowy Pracowników PAN;
- 10) Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność”;
- 11) Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność 80”;
- 12) Rada Szkolnictwa Wyższego i Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego;
- 13) Komitet Kryzysowy Humanistyki Polskiej;
- 14) Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej;
- 15) Narodowe Centrum Badań i Rozwoju;
- 16) Narodowe Centrum Nauki;
- 17) Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej;
- 18) Ośrodek Przetwarzania Informacji – Państwowy Instytut Badawczy;
- 19) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 20) Forum Związków Zawodowych.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Edukacji i Nauki zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248). W trybie tej ustawy żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Opiniowanie i konsultacje publiczne projektu były prowadzone w dniach 3–27 grudnia 2021 r.

W ramach opiniowania uwagi do projektu zgłosiły:

- 1) Konferencja Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych;
- 2) Rada Główna Instytutów Badawczych;
- 3) Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
- 4) Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich.

W ramach konsultacji publicznych uwagi do projektu zgłosili:

- 1) Instytut Biocybernetyki i Inżynierii Biomedycznej im. Macieja Nałęczu Polskiej Akademii Nauk;
- 2) Rada Młodych Naukowców;
- 3) Komitet Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk;
- 4) Biuro ds. Pomocy Materialnej Uniwersytetu Warszawskiego;
- 5) Międzydziedzinowa Szkoła Doktorska Uniwersytetu Warszawskiego;
- 6) Dział Spraw Osobowych Politechniki Wrocławskiej.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2021 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie ustawy nie spowoduje zwiększenia wydatków ani zmniejszenia dochodów budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe												
Skutki												
Czas w latach od wejścia w życie zmian				0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)		
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2021 r.)	duże przedsiębiorstwa			0	0	0	0	0	0	0		
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw			0	0	0	0	0	0	0		
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe			0	0	0	0	0	0	0		
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze			0	0	0	0	0	0	0		
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa			–								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw			–								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe			–								
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze			–								
Niemierzalne	–			–								
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, obywateli i gospodarstw domowych, a także osób niepełnosprawnych i osób starszych.											
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu												
☐ nie dotyczy												

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☒ inne: doprecyzowanie i uzupełnienie elementów obowiązujących procedur	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Projekt wskazuje *expressis verbis* warunek uzyskania zgody doktoranta na przeniesienie do innej szkoły doktorskiej w przypadku zaprzestania kształcenia w danej szkole doktorskiej w określonej dyscyplinie oraz konsekwencje niewyrażenia takiej zgody, tożsame jak w przypadku braku szkoły doktorskiej prowadzącej kształcenie w danej dyscyplinie, tj. obowiązek pokrycia przez podmiot prowadzący szkołę doktorską osobie, która utraciła możliwość ukończenia kształcenia, kosztów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym. Te elementy procedury, ze względu na brak wyraźnego umocowania w obowiązujących przepisach, budziły wątpliwości podmiotów prowadzących szkoły doktorskie. Ich wyraźne i jednoznaczne wskazanie w przepisach będzie korzystne przede wszystkim dla doktorantów.

Ponadto nastąpi wypełnienie luki prawnej w zakresie określenia sposobu kontynuacji postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w przypadku utraty przez podmiot habilitujący uprawnień do nadawania tego stopnia. Jest to istotne ze względu na zabezpieczenie interesów osób ubiegających się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

9. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie przepisów ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie

Omówienie wpływu Projektowane przepisy nie będą miały wpływu na wymienione obszary ani na żaden inny obszar, który nie został omówiony we wcześniejszych punktach.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Zmieniane przepisy w zakresie przenoszenia doktorantów do innej szkoły doktorskiej, umożliwienia dalszego prowadzenia szkół doktorskich przez podmioty, które uzyskają kategorię naukową B w dyscyplinie albo w dyscyplinach, w których prowadzą kształcenie doktorantów, umożliwienia kontynuacji postępowań w sprawie nadania stopnia doktora oraz przewodów doktorskich wszczętych w podmiotach, które uzyskają kategorię naukową B w danej dyscyplinie, a także sposobu kontynuacji przewodów doktorskich wszczętych w podmiotach, które uzyskają kategorię naukową C w danej dyscyplinie, znajdują zastosowanie po uzyskaniu wyników pierwszej ewaluacji, która rozpoczęła się w dniu 1 stycznia 2022 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Po uzyskaniu wyników pierwszej ewaluacji, która rozpoczęła się w dniu 1 stycznia 2022 r., zostanie sprawdzone, ile:

- 1) podmiotów, które uzyskały kategorię naukową B w danej dyscyplinie, kontynuowało postępowania w sprawie nadania stopnia doktora i przewody doktorskie oraz ile osób ubiegających się o nadanie tego stopnia kontynuowało postępowania w tych podmiotach;
- 2) podmiotów, które uzyskały kategorię naukową B w danej dyscyplinie albo w danych dyscyplinach, skorzystało z możliwości dalszego kształcenia doktorantów oraz ilu doktorantów zostało objętych kształceniem w tych dyscyplinach.

Po uzyskaniu wyników drugiej ewaluacji – przeprowadzonej w terminie wynikającym z art. 266 ust. 1 ustawy – zostanie sprawdzone, ile podmiotów, które:

- 1) uzyskały w ramach pierwszej ewaluacji kategorię naukową B w danej dyscyplinie i kontynuowały postępowania w sprawie nadania stopnia doktora albo przewody doktorskie, uzyskało w tej dyscyplinie kategorię naukową nie niższą niż B+, a co za tym idzie – możliwość dalszego prowadzenia postępowań w sprawie nadania stopnia doktora;
- 2) uzyskały w ramach pierwszej ewaluacji kategorię naukową B w danej dyscyplinie albo w danych dyscyplinach i skorzystały z możliwości dalszego prowadzenia kształcenia doktorantów, uzyskało w tej dyscyplinie albo w tych dyscyplinach kategorię naukową nie niższą niż B+, a co za tym idzie – możliwość dalszego kształcenia doktorantów na

zasadach obowiązujących w roku akademickim, w którym uzyskały kategorię naukową B w danej dyscyplinie albo w danych dyscyplinach albo w którym zaprzestały spełniania warunków, o których mowa w art. 198 ust. 3–5 ustawy. Ponadto w 2024 r. zostanie sprawdzone, ile przewodów doktorskich było kontynuowanych w 2023 r. i zakończonych nadaniem stopnia doktora.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp .)

Raport z konsultacji.

Raport z konsultacji projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

1. Projekt ustawy został skierowany do konsultacji publicznych i opiniowania do podmiotów wymienionych w pkt 5 OSR. Omówienie zgłoszonych uwag wraz ze stanowiskiem Ministra Edukacji i Nauki w tabelach poniżej.

TABELA nr I – OPINIOWANIE				
Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna projektu	Treść uwagi	Stanowisko Ministra Edukacji i Nauki UWAGA UWZGLĘDNIONA UWAGA CZĘŚCIOWO UWZGLĘDNIONA UWAGA WYJAŚNIONA UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA
1	Konferencja Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych	Art. 1 pkt 1	Należy zadać pytanie i doprecyzować, czy zmiana szkoły doktorskiej bez zgody doktoranta: – uwzględnić będzie trudności związane z koniecznością modyfikacji metodyki oraz czy zapewni pokrycie kosztów w razie konieczności zmiany metodyki (podmioty odpowiedzialne za prowadzenie kształcenia podyplomowego w ramach szkoły doktorskiej oraz posiadające w swej strukturze szkoły doktorskie mogą nie dysponować niezbędną bazą doświadczalną), – czy w przypadku braku unikalnej aparatury badawczej przez podmiot wskazany przez Radę Doskonałości Naukowej, zwaną dalej „RDN”, ustawodawca rozważy możliwość celowanego dofinansowania (alternatywnej /zaproponowanej) szkoły doktorskiej bądź doktoranta, – czy w przypadku wskazania przez RDN alternatywnego miejsca (propozycji alternatywnej szkoły doktorskiej) realizacji badań leżących u podstaw przygotowania rozprawy doktorskiej, w którym występuje aparatura badawcza niezbędna do realizacji badań, lecz osoba nauczyciela akademickiego z przyczyn od niej/niego niezależnych (np. niezdolność do wykonywania obowiązków służbowych ze względu na stan zdrowia), posiadająca wiedzę i umiejętności do obsługi unikalnej aparatury w okresie wskazanym przez ustawodawcę nie będzie wykonywać świadczenia pracy, zaistnieje możliwość uzyskania grantu/dofinansowania	UWAGA WYJAŚNIONA Nie będzie możliwe przeniesienie doktoranta do innej szkoły doktorskiej bez jego zgody. Projekt wprowadza <i>expressis verbis</i> warunek uzyskania zgody doktoranta na przeniesienie do innej szkoły doktorskiej. W przypadku braku zgody doktoranta, podmiot prowadzący szkołę doktorską, w której zaprzestano kształcenia, pokryje temu doktorantowi koszty postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym. Zasady ustalania wysokości opłaty za postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym określa senat albo rada naukowa podmiotu, stosownie do art. 192 ust. 2 pkt 2 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, z późn. zm.), zwanej dalej „PSWiN”. W przypadku uzyskania zgody doktoranta na przeniesienie koszty związane z jego dalszym kształceniem poniesie podmiot prowadzący szkołę doktorską, do której doktorant został przeniesiony. Projekt nie wprowadza możliwości uzyskania dodatkowych grantów, czy też innego dofinansowania z tego tytułu. O tego typu środki finansowe podmiot prowadzący szkołę doktorską będzie mógł natomiast występować na zasadach ogólnych do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, zwanego dalej „ministrem”, oraz do Narodowego Centrum Nauki. RDN nie będzie wskazywała innej szkoły doktorskiej, do której miałby zostać przeniesiony doktorant, ponieważ nie ma takiego uprawnienia w ramach procesu kształcenia w szkole doktorskiej. Należy zauważyć, że doktorantem jest osoba, która

			szkoleniowego celem nabycia przez doktoranta umiejętności obsługi unikalnej aparatury badawczej, – czy w przypadku wskazania przez RDN alternatywnego miejsca (propozycji alternatywnej szkoły doktorskiej) realizacji badań leżących u podstaw przygotowania rozprawy doktorskiej, w którym występuje aparatura badawcza niezbędna do realizacji badań, zaistnieje możliwość uzyskania grantu/dofinansowania socjalnego dla doktoranta, który z przyczyn socjalno-bytowych w alternatywnym miejscu nie będzie mógł kontynuować kształcenia w ramach szkoły doktorskiej. Zważywszy na fakt, iż odczynniki/zestawy diagnostyczne/linie komórkowe/przeciwiała wykorzystywane w przebiegu realizacji badań leżących u podstaw rozprawy doktorskiej cechują się ograniczonym terminem przydatności do użycia, należy zadać pytanie, czy w przypadku konieczności zmiany szkoły doktorskiej – miejsca realizacji badań leżących u podstaw rozprawy doktorskiej ustawodawca dopuści możliwość przyznania grantu celowanego (z przyczyn niezawinionych przez osobę doktoranta oraz jego opiekuna – wskazanie alternatywnego miejsca realizacji doświadczeń), dedykowanego możliwości kontynuacji i/lub – w szczególnych przypadkach – powtórzenia procedury badawczej opracowanej tytułem realizacji rozprawy doktorskiej. Czy w przypadku braku możliwości podjęcia przez doktoranta kształcenia w innej szkole doktorskiej w danej dyscyplinie (z powodu braku szkoły doktorskiej prowadzącej kształcenie w danej dyscyplinie albo braku możliwości, w szczególności ze względów organizacyjnych lub kadrowych, przyjęcia doktoranta do innej szkoły doktorskiej prowadzącej kształcenie w danej dyscyplinie) i w związku z tym konieczności kończenia doktoratu w trybie eksternistycznym ustawodawca przewiduje pokrywanie kosztów związanych z prowadzonym eksperymentem? Jeśli tak, to z jakich źródeł doktorant może ubiegać się o środki na dokończenie badań naukowych.	nie ma jeszcze wszczętego postępowania w sprawie nadania stopnia doktora. Natomiast podejmowanie działań w zakresie ustalenia szkoły doktorskiej, w której doktorant miałby możliwość kontynuowania kształcenia, będzie zadaniem podmiotu, który zaprzestanie kształcenia w szkole doktorskiej. Aczkolwiek inicjatywa w tej kwestii może także wychodzić od doktoranta. Nie można wykluczyć, że sygnały zainteresowania „przejęciem” doktoranta będą pochodziły także od innych podmiotów prowadzących szkoły doktorskie. Reasumując, trudno byłoby na poziomie ustawy przewidzieć i określić konsekwencje wszystkich okoliczności towarzyszących przeniesieniu doktoranta do innej szkoły doktorskiej, stąd też w opinii projektodawcy przyjęte rozwiązanie, polegające na pozostawieniu szczegółowych kwestii, takich jak zapewnienie doktorantowi niezbędnej aparatury badawczej, czy też właściwej opieki naukowej, w gestii zainteresowanych stron wydaje się optymalne.
2	Rada Główna Instytutów Badawczych	Art. 1 pkt 1	W odniesieniu do projektu zmiany art. 206 PSWiN należy pozytywnie ocenić doprecyzowanie przepisu o przeniesieniu doktoranta do innej szkoły doktorskiej w aspekcie konieczności uzyskania zgody doktoranta. Pewne	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA W przypadku zaprzestania przez podmiot kształcenia ewentualne tego konsekwencje powinny dotyczyć wyłącznie sam podmiot, a nie doktoranta, który nie miał wpływu na

			zastrzeżenia budzi obowiązek pokrywania przez dotychczasową szkołę doktorską kosztów postępowania w trybie eksternistycznym. Jakkolwiek można uznać za uzasadnione pokrywanie takich kosztów przy braku możliwości podjęcia przez doktoranta kształcenia w innej szkole doktorskiej, to trudne do zaakceptowania jest zmuszanie szkoły doktorskiej do ich ponoszenia w każdym przypadku braku zgody doktoranta na takie przeniesienie. Daje to bowiem doktorantowi prawo do całkowicie arbitralnej decyzji. Należałoby rozważyć złagodzenie tego przepisu poprzez ograniczenie obowiązku ponoszenia takich kosztów przez szkołę doktorską do sytuacji, kiedy nie ma możliwości zapewnienia doktorantowi kształcenia w innej szkole doktorskiej w pewnej odległości od dotychczasowej (na przykład na terenie tego samego województwa), a doktorant nie wyrazi zgody na przeniesienie do bardziej odległej szkoły doktorskiej. Problemem jest także brak szczegółowej regulacji dotyczącej kosztów uzyskania stopnia naukowego w trybie eksternistycznym, nie zostało bowiem doprecyzowane, czy chodzi tutaj wyłącznie o opłaty wnoszone na rzecz jednostki, która będzie nadawać stopień naukowy, czy też o inne koszty z tym związane (dojazd, pomoce naukowe, koszty prowadzenia badań naukowych itp.).	zaprzestanie kształcenia. Sytuacja ta i tak będzie wiązała się z licznymi utrudnieniami dla doktoranta, wynikającymi, np. ze zmiany miejsca prowadzenia badań naukowych prowadzonych na podstawie indywidualnego planu badawczego, czy też z ewentualnej zmiany promotora. W tej sytuacji powinna mu być pozostawiona pełna swoboda co do tego, czy będzie chciał kontynuować kształcenie w innej szkole doktorskiej (a więc przede wszystkim co do tego, czy warunki, na jakich będzie mógł kontynuować to kształcenie, będą mu odpowiadały), czy też będzie wolał przeprowadzić postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym, bo taka formuła będzie dla niego bardziej korzystna. Nie w każdym przypadku będzie to bowiem wyłącznie kwestia geograficznego usytuowania szkoły doktorskiej. Jest to tylko jeden z czynników mogących mieć wpływ na decyzję doktoranta. W zakresie wątpliwości dotyczących braku szczegółowej regulacji kosztów uzyskania stopnia naukowego doktora (stopnia doktora w zakresie sztuki) w trybie eksternistycznym należy zwrócić uwagę, że przepis art. 206 PSWiN należy rozpatrywać w kontekście innych przepisów PSWiN. Zasady ustalania wysokości opłaty za postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym określa senat albo rada naukowa podmiotu, stosownie do art. 192 ust. 2 pkt 2 PSWiN. Opłata ta może w całości wyczerpywać koszty postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym, ale przeprowadzenie tego postępowania w danym podmiocie może też wiązać się z innymi kosztami. Koszty te będą pokrywane na podstawie umowy między podmiotem, który zaprzestał kształcenia doktorantów w danej dyscyplinie naukowej albo artystycznej, a podmiotem, w którym dotychczasowy doktorant przystąpi do postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym.
3	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	Art. 1 pkt 1 lit. a	Proponowany art. 206 ust. 1a PSWiN posługuje się sformułowaniem „przeniesienie doktoranta ... ze szkoły doktorskiej do innej szkoły doktorskiej”, podczas gdy art. 206 ust. 1 PSWiN używa określenia „kontynuowanie kształcenia w innej szkole doktorskiej”. Należy w tym przypadku stosować jednolitą terminologię w ramach tej samej jednostki redakcyjnej tekstu prawnego.	UWAGA WYJAŚNIONA Czym innym jest „przeniesienie doktoranta ... ze szkoły doktorskiej do innej szkoły doktorskiej”, które mieści w sobie czynności po stronie podmiotu prowadzącego likwidowaną szkołę doktorską i podmiotu prowadzącego szkołę doktorską, do której doktorant zostanie przeniesiony, a czym innym „kontynuowanie kształcenia w innej szkole doktorskiej”, które dotyczy czynności podejmowanych przez doktoranta. Oba określenia zostały zatem użyte w art. 206 PSWiN prawidłowo.

4			Konieczność zgody doktoranta na przeniesienie do innej szkoły doktorskiej odnosi się do wyboru miasta i jednostki doktoryzującej, zarówno pod kątem możliwości rozwoju naukowego, jak również sytuacji materialno-rodzinnej doktoranta. Istotnym zagadnieniem jest również kwestia zagwarantowania przez Ministerstwo Edukacji i Nauki mechanizmów zapewniających wypłatę stypendium doktorskiego w kwocie nie mniejszej niż dotychczasowe świadczenia. Nie ma konieczności wpisywania konkretnego rozwiązania prawnego do samej PSWiN. Natomiast brak działań regulacyjnych ze strony Ministerstwa może skutkować sporami pomiędzy podmiotami kształcącymi doktorantów w kontekście finansowania stypendiów. W konsekwencji może to stwarzać bardzo poważne i realne przeszkody dla ukończenia kształcenia przez przeniesionych doktorantów, jak również ich pracy naukowej.	UWAGA WYJAŚNIONA Należy zgodzić się, iż nie jest konieczne dodawanie konkretnej regulacji do PSWiN dotyczącej stypendium doktoranckiego, które będzie wypłacane doktorantowi przeniesionemu do innej szkoły doktorskiej. Koszty kształcenia doktoranta ponosi podmiot prowadzący szkołę doktorską, w której na danym etapie doktorant się kształci. Po przeniesieniu go do innej szkoły doktorskiej zobowiązanie do wypłaty stypendium doktorskiego będzie spoczywało na podmiocie prowadzącym tę szkołę. Minimalna, a tym samym gwarantowana wysokość tego stypendium będzie ustalana stosownie do art. 209 ust. 4, 6 i 7 PSWiN. Istotne jest także, że PSWiN stwarza warunki do wypłaty stypendium w wyższej wysokości, jednak ewentualna decyzja w sprawie należy do podmiotu prowadzącego szkołę doktorską. Nie ma jednak możliwości zagwarantowania doktorantowi ani na poziomie ustawowym, ani na poziomie „działań regulacyjnych ze strony Ministerstwa”, że w przypadku przeniesienia ze szkoły doktorskiej, w której stypendium było wypłacane ponad ustawowe minimum, do szkoły doktorskiej, w której doktorantom wypłaca się stypendium w wysokości minimalnej, zostanie utrzymany dotychczasowy poziom stypendium.
5	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	Art. 1 pkt 1 lit. b	Proponowany przepis art. 206 ust. 2 PSWiN nakłada na uczelnie obowiązek pokrycia kosztów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym, zarówno w sytuacji braku możliwości podjęcia przez doktoranta kształcenia w innej szkole doktorskiej, jak i nieuzyskania zgody doktoranta na przeniesienie do innej szkoły doktorskiej. Pomijając nawet kwestie trudności w ustaleniu w konkretnej sprawie znaczenia pojęcia „braku możliwości podjęcia przez doktoranta kształcenia w innej szkole doktorskiej”, należy podkreślić, że obie okoliczności będące podstawą obowiązku uiszczenia przez uczelnię kosztów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym są lub co najmniej mogą być niezależne od uczelni, co stawia doktorantów, bez uzasadnionych powodów, w pozycji uprzywilejowanej w stosunku do uczelni.	UWAGA WYJAŚNIONA W zakresie „trudności w ustaleniu w konkretnej sprawie znaczenia pojęcia »braku możliwości podjęcia przez doktoranta kształcenia w innej szkole doktorskiej«”, w uzasadnieniu do projektu wskazano na możliwe kierunki interpretacji: „z powodu braku szkoły doktorskiej prowadzącej kształcenie w danej dyscyplinie albo braku możliwości, w szczególności ze względów organizacyjnych lub kadrowych, przyjęcia doktoranta do innej szkoły doktorskiej prowadzącej kształcenie w danej dyscyplinie”. Natomiast w zakresie „uprzywilejowanej pozycji doktorantów”, należy podnieść, iż w przypadku zaprzestania przez podmiot kształcenia ewentualne tego konsekwencje powinny dotyczyć wyłącznie sam podmiot, a nie doktoranta, który nie miał wpływu na zaprzestanie kształcenia. Sytuacja ta i tak będzie wiązała się z licznymi utrudnieniami dla doktoranta, wynikającymi, np. ze zmiany miejsca prowadzenia badań naukowych prowadzonych na podstawie indywidualnego planu badawczego, czy też z ewentualnej zmiany promotora. W tej

				sytuacji powinna mu być pozostawiona pełna swoboda co do tego, czy będzie chciał kontynuować kształcenie w innej szkole doktorskiej (a więc przede wszystkim co do tego, czy warunki, na jakich będzie mógł kontynuować to kształcenie, będą mu odpowiadały), czy też będzie wolał przeprowadzić postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym, bo taka formuła będzie dla niego bardziej korzystna.
6			Proponowana regulacja nie daje jednoznacznej odpowiedzi na pytania dotyczące konsekwencji przejścia doktoranta w tryb eksternistyczny, a mianowicie czy doktorant w związku z przejściem w tryb eksternistyczny ma uzyskać potwierdzenie efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie VIII Polskiej Ramy Kwalifikacji w sposób właściwy dla trybu eksternistycznego w całości, czy odpowiednio od momentu przejścia w ten tryb. Nie uregulowano także kwestii dotychczasowej opieki promotorskiej w momencie przejścia w tryb eksternistyczny.	UWAGA WYJAŚNIONA Taka osoba będzie ubiegała się o stopień doktora w trybie eksternistycznym. Będą więc jej dotyczyły zasady ustalone dla tego trybu ubiegania się o nadanie stopnia doktora – tak w zakresie potwierdzania efektów uczenia się, jak i opieki promotorskiej. Projekt nie wprowadza w tym zakresie modyfikacji w stosunku do stanu obowiązującego.
7	Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich	Art. 1 pkt 1 i 3	Projekt przewiduje dodanie nowego ust. 1a oraz zmianę brzmienia ust. 2 w art. 206 PSWiN. Proponowana zmiana tego przepisu nie rozwiązuje jednak praktycznie żadnych problemów, które są związane z zakończeniem prowadzenia kształcenia w szkole doktorskiej w danej dyscyplinie (niezależnie od przyczyny, gdyż może to być nie tylko utrata uprawnienia do nadawania stopnia doktora w danej dyscyplinie, lecz także np. utrata statusu uczelni akademickiej przez uczelnię, co wynika z art. 14 ust. 3 PSWiN). Jest to spowodowane wadliwą istniejącą regulacją. W razie zaprzestania kształcenia w szkole doktorskiej w danej dyscyplinie słusznie PSWiN przewiduje, że – co do zasady – powinno ono być kontynuowane w innej szkole doktorskiej. Jednakże obecny art. 206 ust. 1, który nakłada na podmiot prowadzący szkołę doktorską obowiązek zapewnienia kształcenia doktorantowi w innej szkole doktorskiej, prowadzonej przez inną uczelnię, niestety nie określa, jak to miałyby nastąpić. Inna uczelnia nie ma bowiem obowiązku przyjęcia takiego doktoranta. Zgodnie z art. 200 ust. 2 PSWiN przyjęcie do szkoły doktorskiej następuje w wyniku rekrutacji. Zatem art. 206 ust. 1 PSWiN powinien wyraźnie stanowić, że przyjęcie do nowej szkoły doktorskiej doktoranta następuje bez przeprowadzania	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Zarówno w obowiązującym art. 206 PSWiN, jak i w propozycji nowelizacji jest mowa o „kontynuacji kształcenia” doktorantów, czyli osób posiadających status doktoranta. Osoba posiadająca status doktoranta nie bierze udziału w rekrutacji do szkoły doktorskiej. Kształtowanie szczegółowych rozwiązań w zakresie przeniesienia doktoranta pozostawia się do decyzji podmiotów prowadzących szkoły doktorskie – aktualnie kształcącego i przyjmującego – oraz zainteresowanego doktoranta. Ustalenie na poziomie ustawowym szczegółowych reguł postępowania mogłoby utrudnić podjęcie decyzji w indywidualnym przypadku. Nie byłoby również właściwe zobowiązanie podmiotów do przyjmowania doktorantów kształcących się w podmiotach zaprzestających kształcenia. Jak wskazuje się w uzasadnieniu, mogłoby to być niemożliwe ze względów organizacyjnych lub kadrowych. W przypadku uzyskania zgody doktoranta na przeniesienie koszty związane z jego dalszym kształceniem będzie ponosił podmiot prowadzący szkołę doktorską, do której doktorant zostanie przeniesiony. W przypadku braku zgody albo możliwości podjęcia kształcenia w innej szkole doktorskiej podmiot prowadzący szkołę doktorską, w której zaprzestano

		postępowania rekrutacyjnego, co jednak nie znalazło wyrazu w tym przepisie. Innymi słowy, uczelnia prowadząca szkołę doktorską, w której zaprzestano kształcenia, nie ma żadnych prawnych możliwości wywiązania się z obowiązku nałożonego na nią w art. 206 ust. 1 PSWiN. Problemu tego nie rozwiązuje proponowana nowelizacja. Prawdłowo art. 206 powinien – jak już wspomiano – przewidywać obowiązek przyjęcia doktoranta przez uczelnię, która prowadzi szkołę doktorską w zakresie dyscypliny, w której kształcił się doktorant, bez przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego. Doktorant powinien móc wybrać szkołę doktorską spośród szkół prowadzących kształcenie w danej dyscyplinie. Przy przyjęciu takiego rozwiązania zbędne byłoby postanowienie zawarte w projektowanym ust. 1a. Doktorant przyjęty do szkoły doktorskiej w innej uczelni mógłby mieć obowiązek uzupełnienia różnic programowych. Ponieważ doktoranci w ciągu 3 miesięcy od przyjęcia do szkoły doktorskiej mają mieć wyznaczonego promotora, uczelnia prowadząca szkołę doktorską, do której został przyjęty doktorant, miałaby obowiązek zawarcia z promotorem umowy (najpewniej cywilnoprawnej) o sprawowanie opieki nad doktorantem (na ogół bowiem promotor nie będzie nauczycielem akademickim zatrudnionym w tej uczelni). Promotor mógłby oczywiście zrezygnować ze sprawowania opieki nad doktorantem w nowej szkole doktorskiej, a wówczas dla tego doktoranta właściwy organ uczelni prowadzącej szkołę doktorską, w której doktorant kontynuuje kształcenie, powinien powołać nowego promotora. Jedynie w wyjątkowej sytuacji, gdy kształcenie w danej dyscyplinie nie jest prowadzone w żadnej innej szkole doktorskiej, uczelnia prowadząca szkołę doktorską, która zaprzestała kształcenia w danej dyscyplinie, powinna mieć obowiązek pokrycia kosztów postępowania o nadanie stopnia doktora w trybie eksternistycznym doktorantowi, który nie ma możliwości kontynuowania kształcenia w szkole doktorskiej. W związku z przyjęciem do szkoły doktorskiej w innej uczelni należałoby postanowić, że uczelnia, w której szkole doktorskiej doktorant się dotąd kształcił, miałaby obowiązek przekazać część otrzymanej subwencji na kształcenie	kształcenia, będzie musiał pokryć doktorantowi koszty postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym. Należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z art. 407 ust. 2 PSWiN o przeznaczeniu środków finansowych przyznanych w formie subwencji decyduje podmiot, który ją otrzymał. Wykorzystanie tych środków w granicach obowiązującego prawa jest autonomiczną decyzją poszczególnych podmiotów. Subwencja ma charakter bezzwrotny. Finansowanie bieżących potrzeb podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki zostało zapewnione w ramach tzw. bazowego podziału subwencji, o którym mowa w art. 368 ust. 1 PSWiN, obliczonego zgodnie z algorytmem wynikającym z rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 września 2019 r. w sprawie sposobu podziału środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz potencjału badawczego znajdujących się w dyspozycji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz na zadania związane z utrzymaniem powietrznych statków szkolnych i specjalistycznych ośrodków szkoleniowych kadr powietrznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 305). Zgodnie z załącznikami do ww. rozporządzenia wysokość subwencji dla poszczególnych uczelni i instytutów jest obliczana według algorytmicznych formuł, na podstawie obiektywnych parametrów charakteryzujących działalność podmiotu. Ww. algorytmy mają charakter redystrybucyjny, w związku z czym wysokość przyznanej subwencji zależy od czynników jakościowych i ilościowych charakteryzujących dany podmiot na tle innych podmiotów w grupie. Nie jest możliwe określenie, jaka kwota z danego składnika algorytmu przypada poszczególnym podmiotom w grupie, a w szczególności jaka kwota subwencji przypada na szkołę doktorską prowadzoną przez dany podmiot. Uwzględniając powyższe, nie przewiduje się wprowadzania regulacji zobowiązujących podmioty do przekazania części środków otrzymanych w ramach subwencji.

			doktorantów tej innej uczelni, w której kontynuowane będzie kształcenie doktoranta, w kwocie pozwalającej na wypłatę mu stypendium (co najmniej do końca roku budżetowego, w którym doktorant został przyjęty do szkoły doktorskiej prowadzonej przez tę inną uczelnię), a także na pokrycie innych kosztów związanych z jego kształceniem przez ten czas (np. może być to kwota konieczna do przeprowadzenia oceny śródkresowej doktoranta, gdyby zakończenie kształcenia nastąpiło przed oceną śródkresową). Bez zapewnienia środków na kształcenie doktoranta inna uczelnia z pewnością nie będzie chciała przyjąć go do swojej szkoły doktorskiej, gdyż przyjęcie dodatkowego doktoranta generowałoby koszty nieprzewidziane w budżecie tej uczelni. Podsumowując, obecny art. 206 PSWiN należałoby w całości zmienić, zamiast wprowadzać do niego nowy ust. 1a. W razie przyjęcia zaproponowanego rozwiązania zbędna stałaby się nowelizacja art. 431 PSWiN.	
8	Konferencja Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych	Art. 1 pkt 2	W dodawanym ust. 12b jest mowa o tym, że komisja habilitacyjna przekazuje uchwałę wraz z uzasadnieniem i dokumentacją postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego podmiotowi wyznaczonemu przez RDN. Kompletna dokumentacja postępowania jest w posiadaniu podmiotu prowadzącego ww. postępowanie (uniwersytetu), natomiast komisja habilitacyjna nie jest podmiotem prowadzącym postępowanie. Ww. przepis oznaczałby, że najpierw podmiot prowadzący dotychczas postępowanie musiałby przesłać komplet dokumentacji do komisji habilitacyjnej (tutaj pytanie, czy przedstawicielem komisji byłby przewodniczący komisji, czy sekretarz), a następnie komisja habilitacyjna – do podmiotu wyznaczonego przez RDN. Wskazane byłoby wprost przekazanie dokumentacji postępowania przez podmiot dotychczas prowadzący postępowanie do podmiotu wyznaczonego przez RDN lub wykonanie tego za pośrednictwem RDN. Proponuje się w związku z tym następujące brzmienie przepisu: <i>„12b. W przypadku, o którym mowa w ust. 12a pkt 2, komisja habilitacyjna przekazuje uchwałę, o której mowa w ust. 10, wraz z uzasadnieniem podmiotowi wyznaczonemu przez</i>	UWAGA CZĘŚCIOWO UWZGLĘDNIONA W związku ze zgłoszoną uwagą proponuje się nadać projektowanemu przepisowi następujące brzmienie: <i>„12b. W przypadku, o którym mowa w ust. 12a pkt 2, podmiot habilitujący, który utracił uprawnienie do nadawania stopnia doktora habilitowanego w danej dyscyplinie, przekazuje podmiotowi habilitującemu wyznaczonemu przez RDN dokumentację postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, w tym uchwałę komisji habilitacyjnej podjętą zgodnie z ust. 10 wraz z uzasadnieniem. Do podmiotu wyznaczonego przez RDN przepis ust. 12 stosuje się.”</i> W konsekwencji komisja habilitacyjna zostanie zobligowana do przekazania podmiotowi habilitującemu pierwotnie prowadzącemu postępowanie, który utracił uprawnienie do nadawania stopnia doktora habilitowanego, uchwały zawierającej opinię w sprawie nadania tego stopnia. Następnie podmiot ten skieruje całość dokumentacji do właściwego podmiotu habilitującego wyznaczonego przez RDN. Propozycja wnioskodawcy przekazywania do wyznaczonego przez RDN podmiotu habilitującego dokumentacji postępowania w formule „rozproszonej”, z dwóch źródeł, tj. od komisji habilitacyjnej (uchwała zawierająca opinię w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego) oraz od podmiotu

			<i>RDN. Podmiot, który utracił uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego w danej dyscyplinie, przekazuje dokumentację postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego do podmiotu wyznaczonego przez RDN (za pośrednictwem RDN). Do podmiotu wyznaczonego przez RDN przepis ust. 12 stosuje się.”.</i>	habilitującego pierwotnie prowadzącego postępowanie (pozostała dokumentacja postępowania awansowego) skutkowałaby koniecznością kompletowania dokumentacji przez nowy podmiot habilitujący wyznaczony przez RDN. Powyższe rozwiązanie budzi wątpliwości natury organizacyjnej (przekazanie poszczególnych części dokumentacji w różnych terminach) oraz w zakresie bezpieczeństwa obiegu dokumentacji.
9	Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich	Art. 1 pkt 2	Projekt przewiduje dodanie w art. 221 PSWiN nowych ust. 12a i 12b. Gdy chodzi o nowy art. 221 ust. 12a pkt 2, to sformułowanie tego przepisu jest wadliwe, gdyż komisja habilitacyjna nie prowadzi postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, a więc nie może także kontynuować tego postępowania. Komisja habilitacyjna jest organem eksperckim, wyrażającym opinię w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, zaś postępowanie w sprawie nadania stopnia prowadzi podmiot habilitujący (co wyraźnie wynika z art. 221 ust. 2 PSWiN, w którym mowa jest o niewyrażeniu zgody na przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego przez podmiot habilitujący). Dlatego – z tego samego powodu – nieprawidłowe jest postanowienie zawarte w nowym ust. 12b, że komisja habilitacyjna przekazuje dokumentację postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego podmiotowi wyznaczonemu przez RDN (projektowany przepis nawiązuje w tym zakresie do art. 221 ust. 11 PSWiN). Komisja habilitacyjna może przekazać wyznaczonemu, nowemu podmiotowi habilitującemu jedynie uchwałę wyrażającą opinię w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego wraz z uzasadnieniem i protokołami z posiedzenia, w tym z przeprowadzonego kolokwium habilitacyjnego. Prawidłowo przepis ust. 12 powinien więc stanowić, że komisja habilitacyjna podejmuje uchwałę i przekazuje ją wraz z uzasadnieniem podmiotowi habilitującemu wyznaczonemu przez RDN. W tej sytuacji należałoby zamiast ust. 12a i 12b wprowadzić jeden nowy ust. 12a w następującym brzmieniu: <i>„12a. W przypadku utraty przez podmiot habilitujący uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego w danej dyscyplinie postępowanie w sprawie nadania</i>	UWAGA CZĘŚCIOWO UWZGLĘDNIONA W związku z uwagą, iż komisja habilitacyjna nie prowadzi postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, a więc nie może także kontynuować tego postępowania, proponuje się następującą zmianę brzmienia art. 221 ust. 12a pkt 2: <i>„2) po powołaniu komisji habilitacyjnej – komisja ta kontynuuje czynności, o których mowa w ust. 8–11.”.</i> Ponadto proponuje się nadać art. 221 ust. 12b następujące brzmienie: <i>„12b. W przypadku, o którym mowa w ust. 12a pkt 2, podmiot habilitujący, który utracił uprawnienie do nadawania stopnia doktora habilitowanego w danej dyscyplinie, przekazuje podmiotowi habilitującemu wyznaczonemu przez RDN dokumentację postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, w tym uchwałę komisji habilitacyjnej podjętą zgodnie z ust. 10, wraz z uzasadnieniem. Do podmiotu wyznaczonego przez RDN przepis ust. 12 stosuje się.”.</i> W konsekwencji komisja habilitacyjna zostanie zobligowana do przekazania podmiotowi habilitującemu pierwotnie prowadzącemu postępowanie, który utracił uprawnienie do nadawania stopnia doktora habilitowanego, uchwały zawierającej opinię w sprawie nadania tego stopnia. Następnie podmiot ten skieruje całość dokumentacji do właściwego podmiotu habilitującego, wyznaczonego przez RDN. Postulowane przez wnioskodawcę przekazywanie do nowego podmiotu habilitującego (wyznaczonego przez RDN) dokumentacji postępowania w formule „rozproszonej”, z dwóch źródeł, tj. od komisji habilitacyjnej (uchwała zawierająca opinię w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego) oraz od podmiotu habilitującego pierwotnie prowadzącego postępowanie (pozostała dokumentacja postępowania awansowego) skutkowałaby koniecznością kompletowania

			stopnia doktora habilitowanego prowadzi podmiot wyznaczony przez RDN, któremu przekazywana jest dokumentacja postępowania. Jeżeli utrata uprawnień nastąpiła po powołaniu komisji habilitacyjnej, komisja habilitacyjna podejmuje uchwałę, o której mowa w ust. 10, i przekazuje ją wraz z uzasadnieniem wyznaczonemu przez RDN podmiotowi habilitującemu.”. Przy okazji należałoby zmienić także obecny art. 221 ust. 11, w którym należałoby skreślić na końcu wyrazy „i dokumentacją postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego”, gdyż komisja habilitacyjna nie prowadzi postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, o czym była mowa wyżej.	dokumentacji przez nowy podmiot habilitujący, wyznaczony przez RDN. Powyższe nasuwa wątpliwości natury organizacyjnej (przekazanie poszczególnych części dokumentacji w różnych terminach) oraz w zakresie bezpieczeństwa obiegu dokumentacji. Natomiast odnosząc się do uwagi dotyczącej zmiany brzmienia art. 221 ust. 11 PSWiN wskazać należy, że sformułowanie „dokumentacja postępowania” użyte w tym przepisie należy interpretować jako dokumentację postępowania, która jest: 1) niezbędna do wnikliwej i wszechstronnej analizy przez komisję habilitacyjną dorobku naukowego kandydata do stopnia doktora habilitowanego, a więc opisu kariery zawodowej, wykazu tzw. osiągnięć habilitacyjnych stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny (art. 220 ust. 2 pkt 1 i 2 PSWiN); 2) związana z czynnością podjęcia przez komisję habilitacyjną uchwały zawierającej opinię w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, zgodnie z art. 221 ust. 10 PSWiN (recenzje członków komisji habilitacyjnej, protokół z posiedzenia, itp).
10	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	Art. 1 pkt 2	Proponowane przepisy ust. 12a i 12b w art. 221 PSWiN posługują się pojęciem „podmiotu wyznaczonego”, a dotychczas obowiązujący art. 221 PSWiN używa zdefiniowanego przez art. 218 PSWiN pojęcia „podmiotu habilitującego”. Wydaje się, że należałoby również i w tym przypadku w dodawanych przepisach użyć jednolitego określenia.	UWAGA UWZGLĘDNIONA Proponuje się dokonać zmiany brzmienia przepisu na następujące: „12b. W przypadku, o którym mowa w ust. 12a pkt 2, podmiot habilitujący, który utracił uprawnienie do nadawania stopnia doktora habilitowanego w danej dyscyplinie, przekazuje podmiotowi habilitującemu wyznaczonemu przez RDN dokumentację postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, w tym uchwałę komisji habilitacyjnej podjętą zgodnie z ust. 10, wraz z uzasadnieniem. Do podmiotu wyznaczonego przez RDN przepis ust. 12 stosuje się.”.
11			Projekt proponuje szczegółowe rozwiązania w obszarze procedury nadawania stopnia doktora habilitowanego w sytuacji utraty uprawnień spowodowanej wynikiem ewaluacji jakości działalności naukowej i uzyskaniem kategorii naukowej niższej niż B+. Ustawodawca proponuje wprowadzenie procedury analogicznej jak w przypadku nadania stopnia doktora z rolą poszczególnych podmiotów – RDN oraz podmiotów doktoryzujących/habilitujących, ale w zakresie ograniczonym do przypadków utraty uprawnień:	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA W odniesieniu do uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego nie przewiduje się instrumentów łagodzących skutki nadania kategorii naukowej B, analogicznych do uprawnień w zakresie nadawania stopnia doktora. Uzyskanie przez podmiot habilitujący w danej dyscyplinie kategorii naukowej niższej niż B+ skutkuje automatycznym zastosowaniem art. 221 ust. 12a i 12b PSWiN.

			• przed powołaniem komisji habilitacyjnej – RDN przekazuje sprawę do innego podmiotu, • po powołaniu komisji habilitacyjnej – komisja ta powinna doprowadzić postępowanie do końca (i tu nie przewiduje się działań ze strony RDN). Regulacja ta nie rozróżnia zatem – inaczej niż ma to miejsce w przypadku nadawania stopnia doktora – uzyskania przez dany podmiot kategorii naukowej B albo C. W sytuacji po powołaniu komisji habilitacyjnej nie wydaje się być właściwe dopuszczenie przez ustawodawcę w kontynuowanej procedurze do nadania stopnia doktora habilitowanego przez podmiot z kategorią naukową C. Proponuje się zatem uzupełnienie regulacji z wykorzystaniem we właściwym zakresie, przy zachowaniu analogii brzmienia, przepisów dotyczących nadawania obu stopni naukowych.	
12	Rada Główna Instytutów Badawczych	Art. 1 pkt 3	Należy negatywnie ocenić rozszerzenie katalogu przypadków, w których można na podmiot nałożyć administracyjną karę pieniężną za naruszenie obowiązków z art. 206 PSWiN (niezapewnienie miejsca w innej szkole doktorskiej, niepokrycie kosztów kształcenia doktoranta). Jest to kara niewspółmiernie surowa do przewinienia, a ponadto sam przepis jest niejasny, zarówno w zakresie katalogu kosztów, jak też terminów realizacji obowiązków przez dotychczasową szkołę doktorską.	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Wprowadzane rozwiązanie jest analogiczne do rozwiązania dotyczącego nałożenia na uczelnię kary pieniężnej z tytułu niewypełnienia obowiązku zapewnienia studentom możliwości kontynuowania studiów w przypadku zaprzestania ich prowadzenia, określonego w art. 82 PSWiN. Daje ono ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, zwanemu dalej „ministrem”, dodatkowy instrument kontroli realizacji przez podmioty prowadzące szkoły doktorskie praw doktorantów, stanowiąc o ich lepszym zabezpieczeniu. Nie będzie to sankcja stosowana automatycznie, ale minister otrzyma możliwość jej zastosowania w przypadku naruszenia przez podmiot obowiązków określonych w art. 206 PSWiN z powodu niezachowania należytej staranności.
13	Konferencja Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych	Art. 2 pkt 1	Odnosnie do stwierdzenia w uzasadnieniu: „W przypadku utraty uprawnienia po powołaniu komisji habilitacyjnej komisja ta będzie kontynuowała swoje prace, a podjęta przez nią uchwała zostanie przekazana podmiotowi wyznaczonemu przez Radę Doskonałości Naukowej. Podmiot ten – na podstawie otrzymanej uchwały – zadecyduje o nadaniu albo o odmowie nadania stopnia doktora habilitowanego.” należy zadać pytania: – czy w przypadku zaistnienia okoliczności niezawinionych przez osobę kandydata, uniemożliwiających nadanie	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Terminy określone w art. 179 ust. 4 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.), zwanej dalej „PWPSWiN” są nieprzekraczalne. Postępowania awansowe znajdujące się we wskazanych w ww. przepisie datach na jakimkolwiek etapie powinny zostać – na mocy wskazanej regulacji – umorzone albo zamknięte. Należy pamiętać, że w związku z dokonaniem poprzednio przedłużeniem przedmiotowych terminów czas przeznaczony

			stopnia przed terminem 31 grudnia 2023 r. (pandemia oraz jej skutki, np. w odniesieniu do komisji (alternatywnej) zaproponowanej przez RDN) istnieje możliwość dalszego procedowania postępowania w sprawie nadania stopnia, – czy w przypadku odmowy nadania stopnia przez komisję (alternatywną do zaproponowanej przez RDN) oraz przekroczenia terminu 31 grudnia 2023 r. ustawodawca dopuszcza możliwość dalszego procedowania postępowania o nadanie stopnia.	na finalizację przewodu doktorskiego, postępowania habilitacyjnego oraz postępowania o nadanie tytułu profesora wynosi obecnie 3 lata i 8 miesięcy od dnia wejścia w życie PSWiN. Zgodnie z przedłożonym projektem w przypadku przewodów doktorskich termin ten zostanie przedłużony o kolejny rok, tj. do 4 lat i 8 miesięcy. Należy zauważyć, że w przypadku postępowań habilitacyjnych termin ich ostatecznego zakończenia (31 grudnia 2022 r.) znacząco wykracza poza terminy wynikające z art. 18a ust. 4–7 i 11 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789) obowiązującej w dniu ich wszczęcia. Analogicznie, również w przypadku postępowań o nadanie tytułu profesora – mając na uwadze terminy określone w § 19 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. poz. 261) oraz w art. 28 ust. 1–3 ww. ustawy – przewidziano znaczny margines czasowy umożliwiający finalizację tych postępowań.
14	Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich	Art. 2 pkt 1	Projekt przewiduje nadanie nowego brzmienia art. 179 ust. 4 PWPSWiN. Proponowana zmiana tego przepisu, polegająca na przesunięciu o rok zamknięcia/umorzenia postępowań o nadanie stopnia doktora habilitowanego i profesora niezakończonych do 31 grudnia 2022 r., a przewodów doktorskich niezakończonych do 31 grudnia 2023 r. niestety opiera się na tym samym, błędnym założeniu, że umorzenie/zakończenie postępowania następuje niezależnie od etapu, na którym jest to postępowanie. Dodatkowo przepis nie usuwa wątpliwości w przypadku postępowania o nadanie tytułu profesora, a mianowicie wynikających z tego, czy do 31 grudnia 2022 r. powinna zostać wydana decyzja RDN zawierająca wniosek o nadanie tytułu profesora, czy też powinien zostać przyznany tytuł, a więc wydane postanowienie przez Prezydenta RP. Omawiany przepis prowadzi także do komplikacji, np. w razie uchylenia decyzji odmawiającej nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego lub tytułu profesora przez sąd administracyjny po 31 grudnia 2022 r. lub odmowy nadania	UWAGA CZĘŚCIOWO UWZGLĘDNIONA Terminy określone w art. 179 ust. 4 PWPSWiN są nieprzekraczalne. Postępowania awansowe znajdujące się we wskazanych w ww. przepisie datach na jakimkolwiek etapie powinny zostać – na mocy wskazanej regulacji – umorzone albo zamknięte. Należy zauważyć, że w przypadku postępowań habilitacyjnych termin ich ostatecznego zakończenia (31 grudnia 2022 r.) znacząco wykracza poza terminy wynikające z art. 18a ust. 4–7 i 11 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki obowiązującej w dniu ich wszczęcia. Analogicznie, również w przypadku postępowań o nadanie tytułu profesora – mając na uwadze terminy określone w § 19 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora oraz w art. 28

		stopnia naukowego doktora po 31 grudnia 2023 r., gdyż po uchyleniu decyzji odmawiającej nadanie stopnia naukowego lub tytułu naukowego właściwy organ nie mógłby prowadzić postępowania w celu wydania nowej decyzji. Prawidłowo zredagowany przepis powinien nakazywać umorzenie postępowania o nadanie stopnia doktora, o ile do 31 grudnia 2023 r. nie została powołana komisja doktorska względnie – gdyby komisja nie została powołana (jej powołanie nie jest obligatoryjne – zob. art. 192 ust. 1 PSWiN) – nie została oddana rozprawa doktorska i nie zostali powołani recenzenci. W obecnym, jak i proponowanym kształcie analizowany przepis prowadzi bowiem do absurdalnych rezultatów, gdyż nakazuje zamknięcie przewodu doktorskiego już po przeprowadzonej z wynikiem pozytywnym publicznej obronie rozprawy doktorskiej, jeżeli do 31 grudnia 2023 r. nie została podjęta przez właściwy organ uczelni uchwała o nadaniu stopnia. Co więcej, w świetle analizowanego przepisu należałoby umorzyć postępowanie odwoławcze od uchwały odmawiającej nadanie stopnia doktora, co prowadziłoby do pozbawienia strony prawa do kontroli takiej odmownej decyzji, w tym także przez sąd administracyjny. Podobny problem powstawałby w przypadku niezakończonego postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego lub tytułu profesora. Co więcej, ze względu na odmiennosc postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego i tytułu profesora art. 179 ust. 4 PWPSWiN powinien być ograniczony tylko do postępowań o nadanie stopnia doktora. Takie postępowania przed wejściem w życie PSWiN mogło bowiem być wszczęte na podstawie konspektu. W wielu przypadkach od wszczęcia postępowania upłynęło wiele lat i rozprawa doktorska nie została oddana (a niekiedy nawet można być pewnym, że nie zostanie oddana), a więc postępowanie faktycznie spoczywa. Natomiast w przypadku postępowania habilitacyjnego lub o nadanie tytułu profesora sytuacja jest inna. Takie postępowanie inicjowane jest w sytuacji, gdy kandydat składa wniosek, w którym wykazuje, że spełnia wymagania do nadania habilitacji lub tytułu profesora. Postępowanie służy zweryfikowaniu, czy wnioskodawca spełnia odpowiednie wymagania. Umarzanie takiego postępowania w sytuacji, gdy nie zakończyło się	ust. 1–3 ww. ustawy – przewidziano znaczny margines czasowy umożliwiający finalizację tych postępowań. W zakresie uwagi odnoszącej się do postępowań o nadanie tytułu profesora należy przyjąć, iż kończą się one wydaniem przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej postanowienia o nadaniu tytułu profesora. Samo złożenie wniosku o nadanie tytułu profesora przez RDN do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej stanowi etap pośredni postępowania. Natomiast za zasadną należy uznać uwagę dotyczącą wyłączenia z ograniczenia czasowego wskazanego w art. 179 ust. 4 PWPSWiN przewodów doktorskich, postępowań habilitacyjnych oraz postępowań o nadanie tytułu profesora znajdujących się na etapie procedury odwoławczej przed RDN oraz będących przedmiotem skargi przed sądem administracyjnym. W związku z powyższym proponuje się nadanie art. 179 ust. 4 PWPSWiN brzmienia: <i>„4. Prowadzone w pierwszej instancji:</i> <i>1) postępowań habilitacyjne i postępowań o nadanie tytułu profesora, o których mowa w ust. 1 i 2, niezakończone do dnia 31 grudnia 2022 r.,</i> <i>2) przewody doktorskie niezakończone do dnia 31 grudnia 2023 r.</i> <i>– odpowiednio umarza się albo zamyka się.”.</i>

			przed 31 grudnia 2022 r., na co kandydat nie ma wpływu, jest niesprawiedliwe. Generuje także dodatkowe koszty po stronie uczelni ewentualnie kandydatów, którzy nie są zatrudnieni w uczelni, w związku z ponownym wszczęciem postępowania (np. konieczność wypłaty wynagrodzenia nowym recenzentom i członkom komisji habilitacyjnej).	
15	Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich	Art. 2 pkt 2 i 3	W projektowanych nowych art. 179a i art. 290a PWPSWiN zabrakło uregulowania sytuacji, gdy w wyniku wniosku do Ministra Edukacji i Nauki o ponowne rozpoznanie sprawy lub wskutek uchylecia decyzji ewaluacyjnej przez sąd administracyjny uczelnia otrzymuje kategorię naukową, która uprawnia ją do nadawania stopnia doktora (a więc także prowadzenia szkoły doktorskiej) i doktora habilitowanego. Do zmiany decyzji ewaluacyjnej, w tym wskutek uchylecia poprzedniej decyzji przez sąd administracyjny, może dojść po długim okresie czasu. W przypadku parametrycznej oceny jednostek, przeprowadzonej w wyniku ewaluacji w 2016 r., do wydania nowych decyzji – często po uchyleciu decyzji ewaluacyjnej przez sąd administracyjny – dochodziło nawet po trzech latach, jak w przypadku Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego.	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Należy wskazać na ogólne zasady dotyczące wykonalności decyzji administracyjnych poddawanych czy to kontroli z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, czy to kontroli sądownoadministracyjnej wskutek skargi. W przypadku złożenia do ministra wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy mają zastosowanie przepisy procedury administracyjnej, co oznacza, że taki wniosek wstrzymuje wykonanie decyzji wydanej w pierwszej instancji (art. 130 w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, z późn. zm.)). Natomiast neutralizacji niekorzystnych skutków wszczęcia procedury sądowej kontroli decyzji administracyjnych służą co do zasady rozwiązania zawarte w art. 61 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 329). Umożliwiają one wstrzymanie wykonania decyzji administracyjnej zarówno przez organ, który ją wydał (z urzędu albo na wniosek skarżącego), jak i przez sąd (na wniosek skarżącego). Ww. rozwiązania dają możliwość zapewnienia ciągłości funkcjonowania podmiotu w aspekcie prowadzenia postępowań awansowych i kształcenia doktorantów do dnia rozstrzygnięcia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przyznania kategorii naukowej albo do dnia rozstrzygnięcia przez sąd administracyjny skargi na decyzję w tym przedmiocie.
16	Konferencja Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych	Art. 2 pkt 3	Konstrukcja przepisu nie jest jednoznaczna. W sytuacji gdy uczelnia otrzyma kategorię naukową B w co najmniej jednej dyscyplinie, w której prowadzone jest kształcenie w szkole doktorskiej, to zgodnie z dodawanym art. 290a ust. 1 pkt 1 PWPSWiN kształcenie w dyscyplinie albo w dyscyplinach, w których podmiot uzyskał tę kategorię naukową, może być prowadzone w tej szkole wyłącznie dla doktorantów, którzy je rozpoczęli nie później niż w roku akademickim, w którym została przyznana ta kategoria naukowa. Czy dotyczy to całego podmiotu i wszystkich dyscyplin, pomimo uzyskania	UWAGA WYJAŚNIONA W przypadku, o którym mowa w art. 290a ust. 1 pkt 1 PWPSWiN, podmiot – otrzymując kategorię naukową B – zaprzestaje spełniać wymaganie potrzebne, by posiadać uprawnienie do prowadzenia kształcenia doktorantów tylko w jednej z kilku dyscyplin (albo zaprzestaje spełniać wymagania w kilku dyscyplinach, przy czym zachowuje uprawnienia w innych). Pozostałe posiadane uprawnienia decydują o dalszym spełnianiu wymogów określonych w art. 198 ust. 3–5 PSWiN do prowadzenia szkoły doktorskiej.

			w innych dyscyplinach kategorii naukowej co najmniej B+, czy dotyczy to „wyłączenia” dyscypliny/dyscyplin z kategorią naukową poniżej B+?	Dlatego też podmiot może prowadzić nadal szkołę doktorską w ramach dyscyplin naukowych lub artystycznych, w których ma uprawnienia. Natomiast w tej dyscyplinie, w której uzyskał kategorię B podmiot może już tylko kontynuować kształcenie.
17	Konferencja Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych	uzasadnienie	W uzasadnieniu do projektu czytamy: „Podmiot, który na skutek uzyskania kategorii naukowej B w co najmniej jednej dyscyplinie, w której jest prowadzone kształcenie w szkole doktorskiej, zaprzestał spełnienia warunków, o których mowa w art. 198 ust. 3–5 ustawy, nie będzie mógł w ogóle prowadzić rekrutacji do tej szkoły i kształcić nowych doktorantów w żadnej dyscyplinie, nawet w tej, w której uzyskał kategorię naukową A+, A albo B+”. Nie można jednak zgodzić się z ponoszeniem konsekwencji przez dyscyplinę z kategorią A+, A albo B+ za dyscyplinę, która uzyskała kategorię B lub niższą. Niezasadnym jest uniemożliwianie kształcenia nowych doktorantów w szkole doktorskiej w dyscyplinach, które uzyskały kategorii B+ lub wyższe.	UWAGA WYJAŚNIONA Przytoczony fragment uzasadnienia dotyczy przypadku określonego w dodawanym art. 290a ust. 1 pkt 2 PWPSWiN, w którym jest mowa o zaprzestaniu spełniania warunków, o których mowa w art. 198 ust. 3–5 PSWiN – czyli warunków prowadzenia szkoły doktorskiej. Na przykład utrata jednego uprawnienia przy posiadaniu tylko dwóch (albo jednego przy posiadaniu jednego w przypadku, o którym mowa w art. 290 pkt 2 PWPSWiN) powoduje, że podmiot traci „zdolność” prowadzenia szkoły na podstawie art. 198 ust. 3–5 PSWiN. W związku z tym, że podmiot zaprzestał spełniać te warunki (utracił „zdolność”), to nie może już prowadzić szkoły doktorskiej. W konsekwencji nie może już prowadzić rekrutacji do tej szkoły i może wyłącznie dokończyć w niej kształcenie dotychczasowych doktorantów.
18	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	OSR	Jeden z zapisów zamieszczonych w OSR dotyczący szkół doktorskich nie pokrywa się z przepisem w projekcie ustawy. W przekazanej do konsultacji OSR widnieje zapis mówiący, że utrata jednego z uprawnień może być przesłanką do zamknięcia całej szkoły doktorskiej. Postuluje się, aby szkoły doktorskie mogły funkcjonować tak długo, jak długo spełniają warunki ustawowe.	UWAGA WYJAŚNIONA Nie wskazano, o który „zapis” chodzi. Wydaje się jednak, że fragment OSR, do którego odnosi się uwaga, dotyczy przypadku określonego w dodawanym art. 290a ust. 1 pkt 2 PWPSWiN, w którym jest mowa o zaprzestaniu spełniania warunków, o których mowa w art. 198 ust. 3–5 PSWiN – czyli warunków prowadzenia szkoły doktorskiej. Na przykład utrata jednego uprawnienia przy posiadaniu tylko dwóch (albo jednego przy posiadaniu jednego w przypadku, o którym mowa w art. 290 pkt 2 PWPSWiN) powoduje, że podmiot traci „zdolność” prowadzenia szkoły na podstawie art. 198 ust. 3–5 PSWiN. W związku z tym, że podmiot zaprzestał spełniać te warunki (utracił „zdolność”), to nie może już prowadzić szkoły doktorskiej. W konsekwencji nie może też prowadzić rekrutacji do tej szkoły i może wyłącznie dokończyć w niej kształcenie dotychczasowych doktorantów.

TABELA nr II – KONSULTACJE PUBLICZNE

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna projektu	Treść uwagi	Stanowisko Ministra Edukacji i Nauki UWAGA UWZGLĘDNIONA UWAGA CZĘŚCIOWO UWZGLĘDNIONA UWAGA WYJAŚNIONA UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA UWAGA WYJAŚNIONA
19	Instytut Biocybernetyki i Inżynierii Biomedycznej im. Macieja Nałęcz Polskiej Akademii Nauk	Art. 1 pkt 1	Dodanie w art. 206 PSWiN ust. 1a w brzmieniu: „przeniesienie doktoranta ze szkoły doktorskiej, w której zaprzestano kształcenia w danej dyscyplinie, do innej szkoły doktorskiej odbywa się za jego zgodą” jest zbędne, ponieważ wynika to bezpośrednio z obowiązującego ust. 1 art. 206 PSWiN, który mówi: „w przypadku zaprzestania kształcenia doktorantów w danej dyscyplinie, podmiot prowadzący szkołę doktorską zapewnia doktorantom przygotowującym w tej dyscyplinie rozprawę doktorską możliwość kontynuowania kształcenia w innej szkole doktorskiej w tej dyscyplinie”. Ustawowe zapewnienie możliwości kontynuowania kształcenia, w tym przeniesienie do innej szkoły doktorskiej, wymaga domyślnie zgody drugiej strony na jej kontynuowanie. Jak wynika z powyższego, nie ma potrzeby zmiany art. 206 ust. 2 PSWiN w zakresie zaproponowanego pkt 2, tj. nieuzyskania zgody, o której mowa w ust. 1a. Natomiast doprecyzowania wymaga art. 206 ust. 2 PSWiN mówiący, że „w przypadku braku szkoły doktorskiej prowadzącej kształcenie w danej dyscyplinie, podmiot prowadzący szkołę doktorską, w której zaprzestano kształcenia, pokrywa osobom, które utraciły możliwość ukończenia kształcenia, koszty postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym”. W szczególności doprecyzowanie powinno dotyczyć kosztów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym, w tym: określenia limitu finansowego i katalogu kosztów oraz czasu trwania zobowiązań dotyczących finansowania kosztów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym, wskazania, czy dotyczy to również kontynuowania postępowania w jednostce zagranicznej, wskazania podmiotu pokrywającego koszty postępowania w przypadku, gdy podmiot prowadzący	Jak wskazano w uzasadnieniu: „Przepisy art. 206 ustawy określają konsekwencje zaprzestania kształcenia w szkole doktorskiej w danej dyscyplinie. W takim przypadku podmiot prowadzący tę szkołę powinien zapewnić doktorantom przygotowującym w tej dyscyplinie rozprawy doktorskie możliwość kontynuowania kształcenia w innej szkole doktorskiej w tej dyscyplinie. Oczywiście przeniesienie takie powinno mieć miejsce wyłącznie, o ile doktorant wyrazi na nie zgodę. Nie zawsze będzie ono bowiem dla niego z różnych względów korzystne. Aktualnie art. 206 ustawy nie precyzuje jednak konsekwencji braku zgody doktoranta na kontynuację kształcenia w innej szkole doktorskiej. W projekcie proponuje się w związku z tym wprowadzenie <i>expressis verbis</i> warunku uzyskania zgody doktoranta na przeniesienie do innej szkoły doktorskiej i konsekwencji niewyrażenia takiej zgody tożsamych jak w przypadku braku możliwości podjęcia przez doktoranta kształcenia w innej szkole doktorskiej w danej dyscyplinie (z powodu braku szkoły doktorskiej prowadzącej kształcenie w danej dyscyplinie albo braku możliwości, w szczególności ze względów organizacyjnych lub kadrowych, przyjęcia doktoranta do innej szkoły doktorskiej prowadzącej kształcenie w danej dyscyplinie), tj. obowiązku pokrycia przez podmiot prowadzący szkołę doktorską osobie, która utraciła możliwość ukończenia kształcenia, kosztów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym”. Reasumując, wprowadzenie w art. 206 PSWiN ust. 1a jest zasadne i zostało to w sposób wyczerpujący umotywowane w uzasadnieniu. Jeżeli chodzi natomiast o wątpliwości dotyczące doprecyzowania kosztów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym, należy wskazać, iż zasady ustalania wysokości opłaty za przeprowadzenie tego postępowania określa senat albo rada naukowa podmiotu, stosownie do art. 192 ust. 2 pkt 2 PSWiN. Opłata ta może

			szkołę doktorską został rozwiązany lub z innych przyczyn zaprzestał swojej działalności. Art. 206 ust. 2 PSWiN powinien otrzymać brzmienie: <i>„2. W przypadku braku możliwości podjęcia przez doktoranta kształcenia w innej szkole doktorskiej w danej dyscyplinie podmiot prowadzący szkołę doktorską, w której zaprzestano kształcenia, pokrywa temu doktorantowi koszty postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym w zakresie określonym w art. 192 ust. 2.”.</i> Reasumując, wprowadzenie ust. 1a w art. 206 PSWiN jest nieuzasadnione, jednocześnie należy jednak zwrócić uwagę na niedoprecyzowanie aspektów finansowania kosztów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym przez podmiot prowadzący szkołę doktorską, w której zaprzestano kształcenia w określonej dyscyplinie. Proponowane zmiany w połączeniu z niedoprecyzowaniem art. 206 ust. 2 PSWiN mogą prowadzić do różnego rodzaju daleko idących roszczeń ze strony doktorantów/osób ubiegających się o nadanie stopnia doktora. Ponieważ postępowania w sprawie nadania stopnia doktora i doktora habilitowanego mają charakter postępowań administracyjnych, to powinny podlegać szczegółowym regulacjom. Dlatego też wnosi się o doprecyzowanie art. 206 ust. 2 PSWiN w zakresie kosztów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym.	w całości wyczerpywać koszty postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym, ale przeprowadzenie tego postępowania w danym podmiocie może też wiązać się z innymi kosztami. Koszty te będą pokrywane na podstawie umowy między podmiotem, który zaprzestał kształcenia doktorantów w danej dyscyplinie naukowej albo artystycznej, a podmiotem, w którym dotychczasowy doktorant przystąpi do postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym. Równocześnie należy wyjaśnić, że obowiązek pokrycia kosztów nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym nie dotyczy „jednostek zagranicznych”, gdyż postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora na podstawie PSWiN jest prowadzone w uprawnionych podmiotach systemu szkolnictwa wyższego i nauki, o których mowa w art. 185 ust. 1. Natomiast w kwestii rozwiązania lub zaprzestania działalności przez podmiot prowadzący szkołę doktorską należy zwrócić uwagę, iż stosownie do art. 36 ust. 11 PSWiN, likwidator uczelni publicznej zapewnia doktorantom możliwość kontynuowania kształcenia. Przepisy art. 82 i art. 206 PSWiN stosuje się odpowiednio. Stosownie do art. 45 ust. 1 i 2 PSWiN warunkiem wydania przez ministra zgody na likwidację uczelni niepublicznej jest zapewnienie doktorantom możliwości kontynuowania kształcenia. W tym przypadku także przepisy art. 82 i art. 206 PSWiN stosuje się odpowiednio. Z kolei likwidacja instytutu badawczego odbywa się w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1383, z późn. zm.) oraz w wydanym na jej podstawie rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 lipca 2020 r. w sprawie tworzenia, łączenia, podziału, reorganizacji, przekształcania w instytucje gospodarki budżetowej lub likwidacji instytutów badawczych (Dz. U. poz. 1435). Przepisy tych aktów odnoszą się m. in. do regulacji zobowiązań likwidowanego instytutu badawczego. Kwestie dotyczące likwidacji instytutu naukowego Polskiej Akademii Nauk są natomiast uregulowane w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2020 r. poz. 1796) oraz w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie tworzenia, łączenia, podziału, reorganizacji i likwidacji instytutów naukowych oraz tworzenia i likwidacji pomocniczych jednostek naukowych

				Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2011 r. poz. 52). Podobnie jak w przypadku instytutów badawczych przepisy te odnoszą się m. in. do uregulowania zobowiązań likwidowanego instytutu naukowego Polskiej Akademii Nauk. Należy również dodać, iż w przypadku zaprzestania przez podmiot kształcenia w szkole doktorskiej lub likwidacji podmiotu prowadzącego tę szkołę ewentualne konsekwencje powinny dotyczyć raczej ten podmiot, a nie doktoranta, który nie miał wpływu na zaprzestanie kształcenia, bądź też likwidację podmiotu. Tym samym ewentualne działania osłonowe powinny być skierowane przede wszystkim na doktorantów.
20	Rada Młodych Naukowców	Art. 1 pkt 1	Rada zgłasza konieczną poprawkę do przedłożonego projektu w przedmiocie użytego w projektowanym akcie określenia „przeniesienie” w dodawanym do art. 206 PSWiN ust. 1a. Rada proponuje dodanie w art. 200 PSWiN ust. 9 w brzmieniu: <i>„9. Do szkoły doktorskiej może zostać przyjęty doktorant odbywający kształcenie w innym podmiocie. Zasady przeniesienia doktoranta określa, w uchwale rekrutacyjnej, podmiot wskazany w ust. 2. Przepisy art. 200 stosuje się odpowiednio.”.</i> Rada uzasadnia tę poprawkę koniecznością uzupełnienia luki prawnej powstałej przy przyjęciu poprawki dotyczącej przeniesienia doktoranta. W PSWiN nie wskazano dotychczas innego sposobu podjęcia kształcenia w szkole doktorskiej niż postępowanie rekrutacyjne. Zasadnym jest przyjęcie rozwiązania, o którym mowa w art. 69 ust. 1 pkt 3 PSWiN, także w odniesieniu do doktorantów. Nowelizacja art. 200 PSWiN pozwoli na odpowiednie stosowanie, na mocy przepisów dotyczących rekrutacji, zasad ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego przy przenoszeniu doktorantów nie tylko w sytuacjach określonych w art. 206 PSWiN, ale także w przypadku chęci zmiany podmiotu przez doktoranta w innych okolicznościach. Obecnie brak jest stosownych regulacji dotyczących formalno-prawnego przyjęcia doktoranta przenoszonego. Wobec wskazanej luki przyjęcie przez projektodawcę propozycji Rady pozwoli na odpowiednie stosowanie przepisu art. 200 ust. 4 PSWiN, tj. wpisu na listę <i>per analogiam</i> regulacji zawartej w art. 200	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Projektowana nowelizacja PSWiN odnosi się tylko do pewnego aspektu związanego z przeniesieniem doktoranta – w sytuacji niejako wymuszonej zaprzestaniem kształcenia przez podmiot, w którym doktorant aktualnie kształci się. W zakresie możliwości przeniesienia doktoranta w innych sytuacjach, związanych na przykład z jego określonymi potrzebami natury osobistej lub naukowej, należy wskazać na wiodącą rolę regulaminu szkoły doktorskiej w organizacji kształcenia, który powinien określać różne kwestie dotyczące kształcenia doktorantów w zakresie nieuregulowanym w PSWiN (art. 205 ust. 1). Stąd też uznaje się za zasadne pozostawienie kwestii dotyczących warunków przenoszenia doktorantów między szkołami doktorskimi w pozostałych przypadkach, zwłaszcza dotyczących realizacji programu kształcenia, indywidualnego planu badawczego, opieki promotora, czy też przeprowadzania oceny śródkresowej, w zakresie autonomii podmiotów, które będą podejmowały ewentualne decyzje z tym związane na podstawie przepisów PSWiN oraz w oparciu o regulaminy szkół doktorskich.

			ust. 5 PSWiN w przypadku odmowy przyjęcia doktoranta, który dokonuje przeniesienia.	
21	Komitet Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk	Art. 1 pkt 1 i 3	Projekt przewiduje dodanie nowego ust. 1a oraz zmianę brzmienia ust. 2 w art. 206 PSWiN. Proponowana zmiana tego przepisu nie rozwiązuje jednak praktycznie żadnych problemów, które są związane z zakończeniem prowadzenia kształcenia w szkole doktorskiej w danej dyscyplinie (niezależnie od przyczyny, gdyż może to być nie tylko utrata uprawnienia do nadawania stopnia doktora w danej dyscyplinie, lecz także np. utrata statusu uczelni akademickiej przez uczelnię, co wynika z art. 14 ust. 3 PSWiN. Jest to spowodowane wadliwą istniejącą regulacją. W razie zaprzestania kształcenia w szkole doktorskiej w danej dyscyplinie słusznie PSWiN przewiduje, że – co do zasady – powinno ono być kontynuowane w innej szkole doktorskiej. Jednakże obecny art. 206 ust. 1, który nakłada na podmiot prowadzący szkołę doktorską obowiązek zapewnienia kształcenia doktorantowi w innej szkole doktorskiej, prowadzonej przez inną uczelnię, niestety nie określa, jak to miałyby nastąpić. Inna uczelnia nie ma bowiem obowiązku przyjęcia takiego doktoranta. Zgodnie z art. 200 ust. 2 PSWiN przyjęcie do szkoły doktorskiej następuje w wyniku rekrutacji. Zatem art. 206 ust. 1 PSWiN powinien wyraźnie stanowić, że przyjęcie do nowej szkoły doktorskiej doktoranta następuje bez przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego, co jednak nie znalazło wyrazu w tym przepisie. Innymi słowy, uczelnia prowadząca szkołę doktorską, w której zaprzestano kształcenia, nie ma żadnych prawnych możliwości wywiązania się z obowiązku nałożonego na nią w art. 206 ust. 1 PSWiN. Problemu tego nie rozwiązuje proponowana nowelizacja. Prawdłowo art. 206 powinien – jak już wspomiano – przewidywać obowiązek przyjęcia doktoranta przez uczelnię, która prowadzi szkołę doktorską w zakresie dyscypliny, w której kształcił się doktorant, bez przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego. Doktorant powinien móc wybrać szkołę doktorską spośród szkół prowadzących kształcenie w danej dyscyplinie. Przy przyjęciu takiego rozwiązania zbędne byłoby postanowienie zawarte w projektowanym ust. 1a. Doktorant przyjęty do szkoły doktorskiej w innej uczelni mógłby mieć obowiązek uzupełnienia różnic	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Zarówno w obowiązującej art. 206 PSWiN, jak i w propozycji nowelizacji jest mowa o „kontynuacji kształcenia” doktorantów, czyli osób posiadających status doktoranta. Osoba posiadająca status doktoranta nie bierze udziału w rekrutacji do szkoły doktorskiej. Kształtowanie szczegółowych rozwiązań w zakresie przeniesienia doktoranta pozostawia się do decyzji podmiotów prowadzących szkoły doktorskie – aktualnie kształcącego i przyjmującego – oraz zainteresowanego doktoranta. Ustalenie na poziomie ustawowym szczegółowych reguł postępowania mogłoby utrudnić podjęcie decyzji w indywidualnym przypadku. Nie byłoby również właściwe zobowiązanie podmiotów do przyjmowania doktorantów kształcących się w podmiotach zaprzestających kształcenia. Jak wskazuje się w uzasadnieniu, mogłoby to być niemożliwe ze względów organizacyjnych lub kadrowych. W przypadku uzyskania zgody doktoranta na przeniesienie koszty związane z jego dalszym kształceniem będzie ponosił podmiot prowadzący szkołę doktorską, do której doktorant zostanie przeniesiony. W przypadku braku zgody albo możliwości podjęcia kształcenia w innej szkole doktorskiej podmiot prowadzący szkołę doktorską, w której zaprzestano kształcenia, będzie musiał pokryć doktorantowi koszty postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym. Należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z art. 407 ust. 2 PSWiN o przeznaczeniu środków finansowych przyznanych w formie subwencji decyduje podmiot, który ją otrzymał. Wykorzystanie tych środków w granicach obowiązującego prawa jest autonomiczną decyzją poszczególnych podmiotów. Subwencja ma charakter bezzwrotny. Finansowanie bieżących potrzeb podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki zostało zapewnione w ramach tzw. bazowego podziału subwencji, o którym mowa w art. 368 ust. 1 PSWiN, obliczonego zgodnie z algorytmem wynikającym z rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 września 2019 r. w sprawie sposobu podziału środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz potencjału badawczego

		programowych. Ponieważ doktoranci w ciągu 3 miesięcy od przyjęcia do szkoły doktorskiej mają mieć wyznaczonego promotora, uczelnia prowadząca szkołę doktorską, do której został przyjęty doktorant, miałaby obowiązek zawarcia z promotorem umowy (najpewniej cywilnoprawnej) o sprawowanie opieki nad doktorantem (na ogół bowiem promotor nie będzie nauczycielem akademickim zatrudnionym w tej uczelni). Promotor mógłby oczywiście zrezygnować ze sprawowania opieki nad doktorantem w nowej szkole doktorskiej, a wówczas dla tego doktoranta właściwy organ uczelni prowadzącej szkołę doktorską, w której doktorant kontynuuje kształcenie, powinien powołać nowego promotora. Jedynie w wyjątkowej sytuacji, gdy kształcenie w danej dyscyplinie nie jest prowadzone w żadnej innej szkole doktorskiej, uczelnia prowadząca szkołę doktorską, która zaprzestała kształcenia w danej dyscyplinie, powinna mieć obowiązek pokrycia kosztów postępowania o nadanie stopnia doktora w trybie eksternistycznym doktorantowi, który nie ma możliwości kontynuowania kształcenia w szkole doktorskiej. W związku z przyjęciem do szkoły doktorskiej w innej uczelni należałoby postanowić, że uczelnia, w której szkole doktorskiej doktorant się dotąd kształcił, miałaby obowiązek przekazać część otrzymanej subwencji na kształcenie doktorantów tej innej uczelni, w której kontynuowane będzie kształcenie doktoranta, w kwocie pozwalającej na wypłatę mu stypendium (co najmniej do końca roku budżetowego, w którym doktorant został przyjęty do szkoły doktorskiej prowadzonej przez tę inną uczelnię), a także na pokrycie innych kosztów związanych z jego kształceniem przez ten czas (np. może być to kwota konieczna do przeprowadzenia oceny śródkresowej doktoranta, gdyby zakończenie kształcenia nastąpiło przed oceną śródkresową). Bez zapewnienia środków na kształcenie doktoranta inna uczelnia z pewnością nie będzie chciała przyjąć go do swojej szkoły doktorskiej, gdyż przyjęcie dodatkowego doktoranta generowałoby koszty nieprzewidziane w budżecie tej uczelni. Podsumowując, obecny art. 206 PSWiN należałoby w całości zmienić, zamiast wprowadzać do niego nowy	znajdujących się w dyspozycji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz na zadania związane z utrzymaniem powietrznych statków szkolnych i specjalistycznych ośrodków szkoleniowych kadr powietrznych. Zgodnie z załącznikami do ww. rozporządzenia wysokość subwencji dla poszczególnych uczelni i instytutów jest obliczana według algorytmicznych formuł, na podstawie obiektywnych parametrów charakteryzujących działalność podmiotu. Ww. algorytmy mają charakter redystrybucyjny, w związku z czym wysokość przyznanej subwencji zależy od czynników jakościowych i ilościowych charakteryzujących dany podmiot na tle innych podmiotów w grupie. Nie jest możliwe określenie, jaka kwota z danego składnika algorytmu przypada poszczególnym podmiotom w grupie, a w szczególności jaka kwota subwencji przypada na szkołę doktorską prowadzoną przez dany podmiot. Uwzględniając powyższe, nie przewiduje się wprowadzania regulacji zobowiązujących podmioty do przekazania części środków otrzymanych w ramach subwencji.

			ust. 1a. W razie przyjęcia zaproponowanego rozwiązania zbędna stałaby się nowelizacja art. 431 PSWiN.	
22	Komitet Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk	Art. 1 pkt 2	Projekt przewiduje dodanie w art. 221 PSWiN nowych ust. 12a i 12b. Gdy chodzi o nowy art. 221 ust. 12a pkt 2, to sformułowanie tego przepisu jest wadliwe, gdyż komisja habilitacyjna nie prowadzi postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, a więc nie może także kontynuować tego postępowania. Komisja habilitacyjna jest organem eksperckim, wyrażającym opinię w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, zaś postępowanie w sprawie nadania stopnia prowadzi podmiot habilitujący (co wyraźnie wynika z art. 221 ust. 2 PSWiN, w którym mowa jest o niewyrażeniu zgody na przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego przez podmiot habilitujący). Dlatego – z tego samego powodu – nieprawidłowe jest postanowienie zawarte w nowym ust. 12b, że komisja habilitacyjna przekazuje dokumentację postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego podmiotowi wyznaczonemu przez RDN (projektowany przepis nawiązuje w tym zakresie do art. 221 ust. 11 PSWiN). Komisja habilitacyjna może przekazać wyznaczonemu, nowemu podmiotowi habilitującemu jedynie uchwałę wyrażającą opinię w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego wraz z uzasadnieniem i protokołami z posiedzenia, w tym z przeprowadzonego kolokwium habilitacyjnego. Prawidłowo przepis ust. 12 powinien więc stanowić, że komisja habilitacyjna podejmuje uchwałę i przekazuje ją wraz z uzasadnieniem podmiotowi habilitującemu wyznaczonemu przez RDN. W tej sytuacji należałoby zamiast ust. 12a i 12b wprowadzić jeden nowy ust. 12a w następującym brzmieniu: <i>„12a. W przypadku utraty przez podmiot habilitujący uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego w danej dyscyplinie postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego prowadzi podmiot wyznaczony przez RDN, któremu przekazywana jest dokumentacja postępowania. Jeżeli utrata uprawnień nastąpiła po powołaniu komisji habilitacyjnej, komisja habilitacyjna podejmuje uchwałę, o której mowa w ust. 10,</i>	UWAGA CZĘŚCIOWO UWZGLĘDNIONA W związku z uwagą, iż komisja habilitacyjna nie prowadzi postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, a więc nie może także kontynuować tego postępowania, proponuje się następującą zmianę brzmienia art. 221 ust. 12a pkt 2: <i>„2) po powołaniu komisji habilitacyjnej – komisja ta kontynuuje czynności, o których mowa w ust. 8–11. ”.</i> Ponadto proponuje się nadać art. 221 ust. 12b następujące brzmienie: <i>„12b. W przypadku, o którym mowa w ust. 12a pkt 2, podmiot habilitujący, który utracił uprawnienie do nadawania stopnia doktora habilitowanego w danej dyscyplinie, przekazuje podmiotowi habilitującemu wyznaczonemu przez RDN dokumentację postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, w tym uchwałę komisji habilitacyjnej podjętą zgodnie z ust. 10, wraz z uzasadnieniem. Do podmiotu wyznaczonego przez RDN przepis ust. 12 stosuje się.”.</i> W konsekwencji komisja habilitacyjna zostanie zobligowana do przekazania podmiotowi habilitującemu pierwotnie prowadzącemu postępowanie, który utracił uprawnienie do nadawania stopnia doktora habilitowanego, uchwały zawierającej opinię w sprawie nadania tego stopnia. Następnie podmiot ten skieruje całość dokumentacji do właściwego podmiotu habilitującego wyznaczonego przez RDN. Postulowane przez wnioskodawcę przekazywanie do nowego podmiotu habilitującego (wyznaczonego przez RDN) dokumentacji postępowania w formule „rozproszonej”, z dwóch źródeł, tj. od komisji habilitacyjnej (uchwała zawierająca opinię w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego) oraz od podmiotu habilitującego pierwotnie prowadzącego postępowanie (pozostała dokumentacja postępowania awansowego) skutkowałoby koniecznością kompletowania dokumentacji przez nowy podmiot habilitujący, wyznaczony przez RDN. Powyższe nasuwa wątpliwości natury organizacyjnej (przekazanie poszczególnych części dokumentacji w różnych terminach) oraz w zakresie bezpieczeństwa obiegu dokumentacji. Natomiast odnosząc się do uwagi dotyczącej zmiany brzmienia

			<i>i przekazuje ją wraz z uzasadnieniem wyznaczonemu przez RDN podmiotowi habilitującemu.”.</i> Przy okazji należałoby zmienić także obecny art. 221 ust. 11, w którym należałoby skreślić na końcu wyrazy „i dokumentacją postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego”, gdyż komisja habilitacyjna nie prowadzi postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, o czym była mowa wyżej.	art. 221 ust. 11 PSWiN należy wskazać, że sformułowanie „dokumentacja postępowania” użyte w tym przepisie należy interpretować jako dokumentację postępowania, która jest: 1) niezbędna do wnikliwej i wszechstronnej analizy przez komisję habilitacyjną dorobku naukowego kandydata do stopnia doktora habilitowanego, a więc opisu kariery zawodowej, wykazu tzw. osiągnięć habilitacyjnych stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny (art. 220 ust. 2 pkt 1 i 2 PSWiN); 2) związana z czynnością podjęcia przez komisję habilitacyjną uchwały zawierającej opinię w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, zgodnie z art. 221 ust. 10 PSWiN (recenzje członków komisji habilitacyjnej, protokół z posiedzenia, itp).
23	Komitet Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk	Art. 2 pkt 1	Projekt przewiduje nadanie nowego brzmienia art. 179 ust. 4 PWPSWiN. Proponowana zmiana tego przepisu, polegająca na przesunięciu o rok zamknięcia/umorzenia postępowań o nadanie stopnia doktora habilitowanego i profesora niezakończonych do 31 grudnia 2022 r., a przewodów doktorskich niezakończonych do 31 grudnia 2023 r. niestety opiera się na tym samym, błędnym założeniu, że umorzenie/zakończenie postępowania następuje niezależnie od etapu, na którym jest to postępowanie. Dodatkowo przepis nie usuwa wątpliwości w przypadku postępowania o nadanie tytułu profesora, a mianowicie wynikających z tego, czy do 31 grudnia 2022 r. powinna zostać wydana decyzja RDN zawierająca wniosek o nadanie tytułu profesora, czy też powinien zostać przyznany tytuł, a więc wydane postanowienie przez Prezydenta RP. Omawiany przepis prowadzi także do komplikacji, np. w razie uchylecia decyzji odmawiającej nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego lub tytułu profesora przez sąd administracyjny po 31 grudnia 2022 r. lub odmowy nadania stopnia naukowego doktora po 31 grudnia 2023 r., gdyż po uchyleniu decyzji odmawiającej nadanie stopnia naukowego lub tytułu naukowego właściwy organ nie mógłby prowadzić postępowania w celu wydania nowej decyzji. Prawidłowo zredagowany przepis powinien nakazywać umorzenie postępowania o nadanie stopnia doktora, o ile do 31 grudnia 2023 r. nie została powołana komisja doktorska względnie – gdyby komisja nie została powołana (jej	UWAGA CZĘŚCIOWO UWZGLĘDNIONA Terminy określone w art. 179 ust. 4 PWPSWiN są nieprzekraczalne. Postępowania awansowe znajdujące się we wskazanych w ww. przepisie datach na jakimkolwiek etapie powinny zostać – na mocy wskazanej regulacji – umorzone albo zamknięte. Należy zauważyć, że w przypadku postępowań habilitacyjnych termin ich ostatecznego zakończenia (31 grudnia 2022 r.) znacząco wykracza poza terminy wynikające z art. 18a ust. 4–7 i 11 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki obowiązującej w dniu ich wszczęcia. Analogicznie, również w przypadku postępowań o nadanie tytułu profesora – mając na uwadze terminy określone w § 19 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora, a także w art. 28 ust. 1–3 ww. ustawy – przewidziano znaczny margines czasowy umożliwiający finalizację tych postępowań. W zakresie uwagi odnoszącej się do postępowań o nadanie tytułu profesora należy uznać, iż kończą się one wydaniem przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej postanowienia o nadaniu tytułu profesora. Samo złożenie wniosku o nadanie tytułu profesora przez RDN do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej stanowi etap pośredni postępowania.

			powołanie nie jest obligatoryjne – zob. art. 192 ust. 1 PSWiN) – nie została oddana rozprawa doktorska i nie zostali powołani recenzenci. W obecnym, jak i proponowanym kształcie analizowany przepis prowadzi bowiem do absurdalnych rezultatów, gdyż nakazuje zamknięcie przewodu doktorskiego już po przeprowadzonej z wynikiem pozytywnym publicznej obronie rozprawy doktorskiej, jeżeli do 31 grudnia 2023 r. nie została podjęta przez właściwy organ uczelni uchwała o nadaniu stopnia. Co więcej, w świetle analizowanego przepisu należałoby umorzyć postępowanie odwoławcze od uchwały odmawiającej nadanie stopnia doktora, co prowadziłoby do pozbawienia strony prawa do kontroli takiej odmownej decyzji, w tym także przez sąd administracyjny. Podobny problem powstawałby w przypadku niezakończonych postępowań o nadanie stopnia doktora habilitowanego lub tytułu profesora. Co więcej, ze względu na odmienną postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego i tytułu profesora art. 179 ust. 4 PWPSWiN powinien być ograniczony tylko do postępowań o nadanie stopnia doktora. Takie postępowania przed wejściem w życie PSWiN mogły bowiem być wszczęte na podstawie konspektu. W wielu przypadkach od wszczęcia postępowania upłynęło wiele lat i rozprawa doktorska nie została oddana (a niekiedy nawet można być pewnym, że nie zostanie oddana), a więc postępowanie faktycznie spoczywa. Natomiast w przypadku postępowania habilitacyjnego lub o nadanie tytułu profesora sytuacja jest inna. Takie postępowanie inicjowane jest w sytuacji, gdy kandydat składa wniosek, w którym wykazuje, że spełnia wymagania do nadania habilitacji lub tytułu profesora. Postępowanie służy zweryfikowaniu, czy wnioskodawca spełnia odpowiednie wymagania. Umarzanie takiego postępowania w sytuacji, gdy nie zakończyło się przed 31 grudnia 2022 r., na co kandydat nie ma wpływu, jest niesprawiedliwe. Generuje także dodatkowe koszty po stronie uczelni ewentualnie kandydatów, którzy nie są zatrudnieni w uczelni, w związku z ponownym wszczęciem postępowania (np. konieczność wypłaty wynagrodzenia nowym recenzentom i członkom komisji habilitacyjnej).	Natomiast za zasadną należy uznać uwagę dotyczącą wyłączenia z ograniczenia czasowego wskazanego w art. 179 ust. 4 PWPSWiN postępowań doktorskich, postępowań habilitacyjnych oraz postępowań o nadanie tytułu profesora znajdujących się na etapie procedury odwoławczej przed RDN oraz będących przedmiotem skargi przed sądem administracyjnym. W związku z powyższym proponuje się nadać art. 179 ust. 4 brzmienie: <i>„4. Prowadzone w pierwszej instancji:</i> 1) <i>postępowania habilitacyjne i postępowania o nadanie tytułu profesora, o których mowa w ust. 1 i 2, niezakończone do dnia 31 grudnia 2022 r.,</i> 2) <i>przewody doktorskie niezakończone do dnia 31 grudnia 2023 r.</i> <i>– odpowiednio umarza się albo zamyka się.”.</i>
24	Komitet Nauk Prawnych Polskiej	Art. 2 pkt 2 i 3	W projektowanych nowych art. 179a i art. 290a PWPSWiN zabrakło uregulowania sytuacji, gdy w wyniku wniosku do	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Należy wskazać na ogólne zasady dotyczące wykonalności

	Akademii Nauk		Ministra Edukacji i Nauki o ponowne rozpoznanie sprawy lub wskutek uchylenia decyzji ewaluacyjnej przez sąd administracyjny uczelnia otrzymuje kategorię naukową, która uprawnia ją do nadawania stopnia doktora (a więc także prowadzenia szkoły doktorskiej) i doktora habilitowanego. Do zmiany decyzji ewaluacyjnej, w tym wskutek uchylenia poprzedniej decyzji przez sąd administracyjny, może dojść po długim okresie czasu. W przypadku parametrycznej oceny jednostek, przeprowadzonej w wyniku ewaluacji w 2016 r., do wydania nowych decyzji – często po uchyleniu decyzji ewaluacyjnej przez sąd administracyjny – dochodziło nawet po kilku latach.	decyzji administracyjnych poddawanych czy to kontroli z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, czy to kontroli sądownoadministracyjnej wskutek skargi. W przypadku złożenia do ministra wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy mają zastosowanie przepisy procedury administracyjnej, co oznacza, że taki wniosek wstrzymuje wykonanie decyzji wydanej w pierwszej instancji (art. 130 w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego). Natomiast neutralizacji niekorzystnych skutków wszczęcia procedury sądowej kontroli decyzji administracyjnych służą co do zasady rozwiązania zawarte w art. 61 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z późn. zm.). Umożliwiają one wstrzymanie wykonania decyzji administracyjnej zarówno przez organ, który ją wydał (z urzędu albo na wniosek skarżącego), jak i przez sąd (na wniosek skarżącego). Ww. rozwiązania dają możliwość zapewnienia ciągłości funkcjonowania podmiotu w aspekcie prowadzenia postępowań awansowych i kształcenia doktorantów do dnia rozstrzygnięcia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przyznania kategorii naukowej albo do dnia rozstrzygnięcia przez sąd administracyjny skargi na decyzję w tym przedmiocie.
25	Biuro ds. Pomocy Materialnej Uniwersytetu Warszawskiego	dotatkowa propozycja legislacyjna dotycząca art. 87 PSWiN	Proponuje się nadać art. 87 PSWiN następujące brzmienie: <i>„Art. 87. 1. Stypendium socjalne może otrzymać student znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej. 2. Rektor w porozumieniu z samorządem studenckim ustala wysokość miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie studenta uprawniającą do ubiegania się o stypendium socjalne. Ustalona wysokość miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie studenta uprawniająca do ubiegania się o stypendium socjalne nie może być mniejsza niż 13% wynagrodzenia profesora oraz większa niż 25% wynagrodzenia profesora.”.</i> Uzasadnienie: Projekt zmian w PSWiN zakłada ujednoczenie miar wykorzystywanych do ustalania wysokości wartości granicznych świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów. Warto zwrócić uwagę na to, że ustawodawca już wcześniej wprowadził w PSWiN wynagrodzenie profesora jako jedną z miar używaną w przypadku obliczania	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Propozycja wykracza poza zakres przedmiotowy projektowanej nowelizacji PSWiN.

wysokości świadczeń pomocy materialnej. Za jej pośrednictwem określił w art. 92 ust. 3 PSWiN maksymalną sumę pobieranych przez daną osobę środków na poziomie 38% wynagrodzenia profesora. W ten sam sposób określana jest wysokość stypendium doktoranckiego dla osób kształcących się w ramach szkół doktorskich (art. 209 ust. 4 PSWiN).

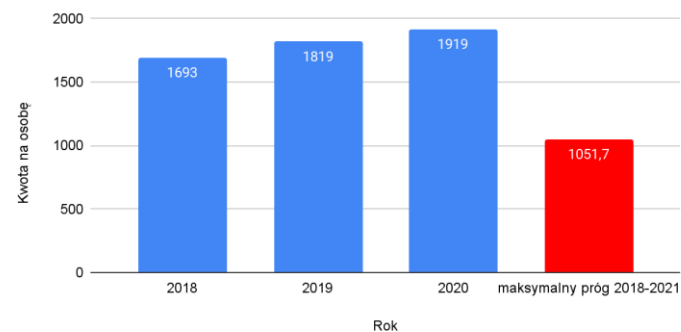
Nie ma jednej definicji trudnej sytuacji materialnej. Mając na uwadze praktykę działań komisji stypendialnych oraz dane dotyczące przeciętnych zarobków, za trudną sytuację materialną można uznać uzyskiwanie przez wnioskodawcę dochodów utrudniających albo uniemożliwiających samodzielne utrzymanie się. Oznacza to, że bez wsparcia materialnego osoba ta nie może realizować kształcenia lub jego realizacja jest znacząco utrudniona z uwagi na konieczność poświęcania na pracę zarobkową czasu potrzebnego na naukę. Tego typu sytuacje wywołują frustrację, zniechęcenie oraz pogłębiają różnice pomiędzy studentami i doktorantami znajdującymi się w trudnej sytuacji materialnej a ich kolegami, a w ostateczności mogą prowadzić do opuszczenia systemu szkolnictwa wyższego lub czynić system szkolnictwa wyższego mniej inkluzywnym.

Zgodnie z obecnymi rozwiązaniami prawnymi próg dochodowy umożliwiający uzyskanie stypendium socjalnego może maksymalnie wynosić 1051,70 zł. Warto skonfrontować to z minimum socjalnym. „Minimum socjalne to wskaźnik społeczny mierzący koszty utrzymania gospodarstw domowych. Zakres i poziom zaspokajanych potrzeb według tego modelu winny zapewniać takie warunki życiowe, by na każdym z etapów rozwoju człowieka umożliwić reprodukcję jego sił życiowych, posiadanie i wychowanie potomstwa oraz utrzymanie więzi społecznych”. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego minimum socjalne dla 3-osobowego gospodarstwa domowego składającego się z: mężczyzny, kobiety i dziecka starszego wyniosło (na osobę w rodzinie): 1115,60 zł. Ten wariant składu gospodarstwa domowego najbliższej wydaje się oddawać przeciętną sytuację osoby ubiegającej się o pomoc materialną w uczelni. Warto jednak wskazać, że wartości nie uwzględniają różnic dotyczących

niezbędnych wydatków gospodarstw domowych, które istotnie mogą się różnić w zależności od regionu Polski, dlatego przedstawiona propozycja rozwiązań pozwala na uczynienie systemu pomocy materialnej bardziej dopasowanym i dostosowanie wymogów do otoczenia społeczno-gospodarczego uczelni. Pozwoli to na bardziej efektywne wydatkowanie przez uczelnię środków dostępnych w ramach Funduszu Stypendialnego. Ponadto dane dotyczące dochodów uzyskiwanych przez Polaków wskazują na wyraźny, systematyczny wzrost (rok do roku) średniego rozporządzalnego dochodu, który w 2020 r. wyniósł 1919 zł na osobę w gospodarstwie domowym, a więc o 100 zł więcej niż przed rokiem, oraz o ponad 2,5 raza więcej niż w 2004 r., gdy było to 735 zł na osobę w rodzinie.

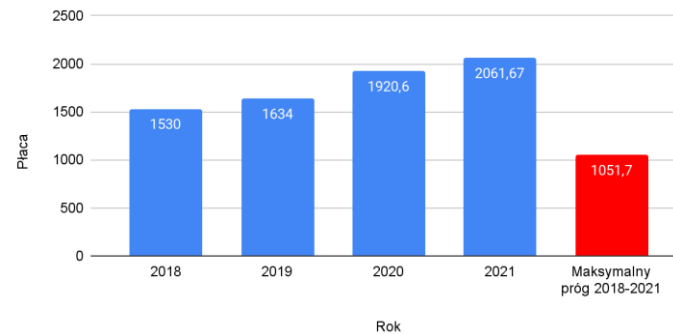
Wykres 1. Opracowanie własne na podstawie *Sytuacja gospodarstw domowych w 2020 r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych*, GUS 2021.

Porównanie dochodu rozporządzalnego (2018-2020) na osobę w rodzinie z maksymalnym progmem dochodowym 2018-2021

Wykres 2. Opracowanie własne.

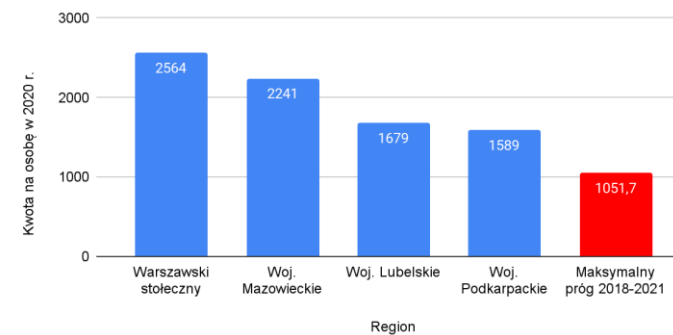
Porównanie płacy minimalnej (netto) z maksymalnym progiem dochodowym 2018-2021

Rozporządzalny średni dochód na osobę w rodzinie jest istotnie zróżnicowany w zależności od regionu Polski – znacząco na tym tle wyróżnia się województwo mazowieckie oraz Miasto Stołeczne Warszawa.

Wykres 3. Opracowanie własne na podstawie *Sytuacja gospodarstw domowych w 2020 r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych*, GUS 2021

Porównanie dochodu rozporzadzalnego (w 2020 r.) w wybranych regionach z maksymalnym progiem dochodowym

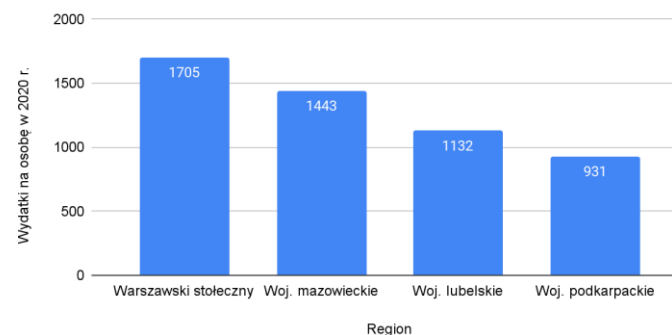

Rozpatrując sytuację materialną polskiego społeczeństwa, należy wziąć także pod uwagę kwestie związane z wydatkami ponoszonymi przez gospodarstwa domowe – te stanowią bowiem, uśredniając dla całej Polski, od 70% do 63% dochodów w latach 2018–2020.

Podobnie jak dochody, wydatki także są zróżnicowane w zależności od regionu kraju, analogicznie są najwyższe w regionie warszawskim-stołecznym oraz w całym województwie mazowieckim.

Wykres 4. Porównanie wydatków na osobę w rodzinie w 2020 r. w wybranych regionach Polski. Opracowanie własne na podstawie: *Sytuacja gospodarstw domowych w 2020 r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych*, GUS 2021

Porównanie wydatków na osobę w rodzinie w 2020 r. w wybranych regionach

Nie bez znaczenia dla wymiaru wydatków jest także wskaźnik wzrostu cen towarów i usług nabywanych przez gospodarstwa domowe, w 2020 r. inflacja wyniosła 3,4% względem roku wcześniejszego, a w lipcu 2021 r. wyniosła 5% względem analogicznego okresu poprzedniego roku. Systematyczny wzrost sumy wydatków rzutuje również bezpośrednio na wydatki studentów, prawdopodobnie w związku ze wzrostem kosztów utrzymania się w miastach akademickich. Według wyliczeń autorów corocznego raportu „Portfel studenta” szacunkowe, uśrednione, miesięczne wydatki studentów w 2020 r. mogą sięgnąć ponad 2650 zł, co oznacza wzrost o ponad 500 zł względem poprzedniego roku.

Wykres 5. Średnie wydatki studentów w latach 2018–2020. Opracowanie własne na podstawie *Portfel studenta*, Związek Banków Polskich 2020

			Srednie wydatki studentów w latach 2018-2020 <table border="1"> <thead> <tr> <th>Rok</th> <th>Wydatki</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>2652,95</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>2122,99</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>1904,94</td> </tr> </tbody> </table> Łączenie świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów oraz świadczeń z systemu pomocy społecznej (poprzez wartości/wielkości graniczne) wydaje się niewłaściwe z uwagi na specyficzną sytuację, w jakiej znajdują się osoby z grupy uprawnionej do pobierania tych świadczeń. Większość studentów w Polsce studiuje w trybie stacjonarnym – w roku akademickim 2020/2021 stanowili oni 65,6 %, może wiązać się to z ograniczonymi możliwościami podjęcia pracy zarobkowej przez te osoby (z uwagi na obowiązek uczęszczania na zajęcia). Uczelnia w dalszym ciągu będzie miała szereg narzędzi umożliwiających weryfikację prawdziwości oświadczeń studentów lub doktorantów w zakresie uzyskiwanych dochodów. Proponowane rozwiązanie uszczelni system pomocy materialnej, ponieważ zbyt niski próg dochodowy może zachęcać wnioskodawców do ukrywania części swoich dochodów – ze względu na opłacalność tego proceduru. W dalszym ciągu PSWiN przewiduje konieczność złożenia dodatkowych wyjaśnień w przypadku dochodów, których wysokość jest niższa niż określony próg zbliżony do minimum egzystencjalnego określonego przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych na rok 2020.	Rok	Wydatki	2020	2652,95	2019	2122,99	2018	1904,94	
Rok	Wydatki											
2020	2652,95											
2019	2122,99											
2018	1904,94											
26	Biuro ds. Pomocy Materialnej Uniwersytetu Warszawskiego	dodatkowa propozycja legislacyjna dotycząca art. 88 ust. 1 pkt 2 PSWiN	W art. 88 w ust. 1 w pkt 2 proponuje się dodanie lit. e w brzmieniu: <i>„e) świadczeń przyznanych w ramach programu Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza.”.</i>	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Propozycja wykracza poza zakres przedmiotowy projektowanej nowelizacji PSWiN.								
27	Biuro ds. Pomocy	dodatkowa	Proponuje się nadać art. 88 ust. 2 brzmienie:	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA								

	Materialnej Uniwersytetu Warszawskiego	propozycja legislacyjna dotycząca art. 88 ust. 2 PSWiN	„2. <i>Student, który nie prowadzi wspólnego gospodarstwa domowego z żadnym z rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych, może ubiegać się o stypendium socjalne bez wykazywania dochodów osiągniętych przez te osoby oraz będące na ich utrzymaniu dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do 26. roku życia, a jeżeli 26. rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia, oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek, jeżeli spełnia jeden z następujących warunków:</i> 1) <i>ukończył 26. rok życia;</i> 2) <i>pozostaje w związku małżeńskim;</i> 3) <i>ma na utrzymaniu dzieci, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. d;</i> 4) <i>osiągnął pełnoletność, przebywając w pieczy zastępczej;</i> 5) <i>posiada stałe źródło dochodów i jego przeciętny miesięczny dochód w poprzednim roku podatkowym oraz w roku bieżącym w miesiącach poprzedzających miesiąc złożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 3, jest wyższy lub równy 13% wynagrodzenia profesora.”.</i> Uzasadnienie: Projekt proponowanej zmiany zapewnia ujednoczenie wykorzystywanych w PSWiN miar, co pozwoli na uniknięcie trudności związanych z interpretacją przepisów przez uczelnie oraz ułatwi właściwe określenie poszczególnych kwot czy wartości granicznych. Ustawodawca, wprowadzając do aktu prawnego możliwość samodzielnego rozliczania przez wnioskodawcę, założył, że wśród zbioru osób dorosłych, które studiują, mogą znaleźć się takie, które należą jednocześnie do zbioru osób utrzymujących się samodzielnie, bez pomocy opiekunów prawnych i faktycznych oraz do zbioru osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. W PSWiN znaleźć można zamknięty katalog warunków, które należy spełnić, aby wnioskodawca nie musiał do dochodu wliczać dochodów innych osób (np. rodziców czy małżonka). W przypadku kryterium dochodowego należy jednak wskazać taki próg, którego wysokość odpowiada na tyle faktycznej sytuacji ekonomicznej w kraju, aby wskazany przez ustawę dochód minimalny uprawdopodobniał faktyczną samodzielność. Zbyt niski próg dochodowy może zachęcać potencjalnych świadczeniobiorców do zatajania części dochodów lub	Propozycja wykracza poza zakres przedmiotowy projektowanej nowelizacji PSWiN.

			informacji o np. pomocy finansowej opiekuna faktycznego. Ponadto wyklucza się w ten sposób grupę osób, które realnie potrzebują wsparcia finansowego. Należy pamiętać, że w przypadku osób kształcących się w ramach studiów wyższych brak pomocy materialnej może oznaczać decyzję o rezygnacji z kształcenia.	
28	Biuro ds. Pomocy Materialnej Uniwersytetu Warszawskiego	dotatkowa propozycja legislacyjna dotycząca art. 88 PSWiN	Proponuje się dodać w art. 88 ust. 6 w brzmieniu: <i>„6. Informacje przedstawione we wniosku o świadczenia, o których mowa w art. 86, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej, o czym właściwy organ powiadamia osobę składającą oświadczenie.”.</i> Uzasadnienie: Wprowadzenie informacji o grożącej odpowiedzialności karnej za złożenie nieprawdziwych informacji w oświadczeniu będzie miało charakter gwarancyjny i obiektywnie przyczyni się do większej pewności co do prawdziwości przekazywanych informacji. Jednocześnie oświadczenie z rygorem odpowiedzialności karnej będzie miało charakter prewencyjny względem osób, które chciałyby zataić część lub całość swojej sytuacji materialnej albo w inny sposób wprowadzałyby organ w błąd. Rozwiązanie takie obowiązuje m.in. w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111, z późn. zm.).	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Propozycja wykracza poza zakres przedmiotowy projektowanej nowelizacji PSWiN.
29	Biuro ds. Pomocy Materialnej Uniwersytetu Warszawskiego	dotatkowa propozycja legislacyjna dotycząca art. 94 PSWiN	Proponuje się nadać następujące brzmienie art. 94 PSWiN: <i>„Art. 94. 1. Student ubiegający się o świadczenie, o którym mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1, 2 i 4, albo otrzymujący takie świadczenie niezwłocznie powiadamia uczelnię o wystąpieniu okoliczności powodującej utratę prawa do świadczenia na podstawie art. 93 ust. 2 i 3. 2. Decyzja o przyznaniu świadczenia, o którym mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1–4, wygasa z ostatnim dniem miesiąca, w którym student utracił prawo do świadczenia z powodu uzyskania tytułu zawodowego, o którym mowa w art. 93 ust. 2 pkt 2 i ust. 3, został skreślony z listy studentów na kierunku studiów, na którym otrzymywał świadczenie, albo upłynął okres, o którym mowa w art. 93 ust. 2 pkt 1 i ust. 4. 3. Wykonanie decyzji, o której mowa z ust. 2 wstrzymuje się z ostatnim dniem miesiąca, w którym nastąpiły przesłanki wskazujące na utratę prawa do świadczeń w wyniku</i>	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Propozycja wykracza poza zakres przedmiotowy projektowanej nowelizacji PSWiN.

			uzyskania tytułu zawodowego, skreślenia z listy studentów albo upływu okresu, o którym mowa w art. 93 ust. 4.”. Uzasadnienie: W aktualnym stanie prawnym student przez czas, w trakcie którego czeka na rozpatrzenie odwołania pobiera świadczenie, co może powodować domniemanie o niesłusznym pobieraniu. Za zaproponowanym rozwiązaniem przemawia interes społeczny. Uzależnienie wypłaty świadczeń od momentu wydania decyzji, a niej jej uprawomocnienia pozwoli uszczelnić system pomocy materialnej i zmniejszy ryzyko wypłacania nienależnych świadczeń. W aktualnym stanie prawnym uczelnie wielokrotnie musiały mierzyć się z licznymi nadużyciami polegającymi na przedłużaniu postępowania administracyjnego po to, aby uzyskiwać jak najdłużej nienależne świadczenia. Zaproponowane zmiany chronią również osoby, których odwołanie zostanie uznane – w takim wypadku świadczenie zostanie wypłacone z wyrównaniem.	
30	Międzydziedzinowa Szkoła Doktorska Uniwersytetu Warszawskiego	dotatkowa propozycja legislacyjna dotycząca art. 177 PSWiN	Proponuje się w art. 177 PSWiN dodać się ust. 7 w brzmieniu: <i>„7. Jeżeli rozprawa doktorska obejmuje zagadnienia naukowe z dyscyplin naukowych zawierających się w różnych dziedzinach nauki i nie jest możliwe wskazanie dyscypliny, o której mowa w ust. 5, stopień doktora nadaje się w odpowiednich dziedzinach nauki.”.</i> Wprowadzenie tego przepisu wymagać będzie również zmiany art. 177 ust. 2 PSWiN, w którym po wyrazach „Stopień naukowy doktora może być nadany w dziedzinie” należy dodać wyrazy „lub w dziedzinach”. UZASADNIENIE Art. 177 ust. 2 PSWiN określa, że „Stopień naukowy nadaje się w dziedzinie nauki i dyscyplinie naukowej. Stopień naukowy doktora może być nadany w dziedzinie”. Art. 177 ust. 5 i 6 PSWiN precyzują: „5. Jeżeli rozprawa doktorska albo osiągnięcia, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2, obejmują zagadnienia naukowe z więcej niż jednej dyscypliny, wskazuje się dyscyplinę, w której nadaje się stopień doktora [...]”. 6. Jeżeli rozprawa doktorska obejmuje zagadnienia naukowe z więcej niż jednej dyscypliny naukowej zawierającej się	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Propozycja wykracza poza zakres przedmiotowy projektowanej nowelizacji PSWiN.

			w danej dziedzinie nauki i nie jest możliwe wskazanie dyscypliny, o której mowa w ust. 5, stopień doktora nadaje się w dziedzinie nauki.”. Jeśli zatem nie jest możliwe wskazanie dyscypliny w wypadku doktoratów obejmujących więcej niż jedną dziedzinę (czyli np. rozpraw dotyczących tak oczywistych zakresów badawczych, jak literaturoznawstwo i psychologia, nauki o kulturze i religii oraz nauki socjologiczne, literaturoznawstwo i nauki teologiczne, filozofia i nauki teologiczne czy choćby nauki o sztuce i nauki teologiczne), to nie mieszczą się one w ramach obecnego PSWiN. Oznacza to, że obowiązujące regulacje prawne mogą wręcz utrudniać prowadzenie badań interdyscyplinarnych, zmierzających do powstania rozprawy doktorskiej.	
31	Dział Spraw Osobowych Politechniki Wrocławskiej	dotatkowa propozycja legislacyjna dotycząca rozdziału VIII PSWiN	Proponuje się dodanie w rozdziale VIII Cudzoziemcy w systemie szkolnictwa wyższego i nauki następujących regulacji: 1. <i>Tytuł profesora nadany za granicą, może zostać uznany za równoważny z polskim tytułem naukowym profesora na podstawie umowy międzynarodowej obowiązującej w czasie nadania tytułu.</i> 2. <i>W przypadku braku umów międzynarodowych, tytuł profesora nie podlega uznaniu za równoważny z polskim tytułem naukowym profesora w drodze postępowania nostryfikacyjnego.</i> Uzasadnienie: Zasady uznawalności tytułów zawodowych oraz stopni naukowych posiadają swoje regulacje odpowiednio w art. 326–328 PSWiN. PSWiN ani żaden obowiązujący akt wykonawczy nie zawierają jednak regulacji odnośnie do możliwości uznania równoważności tytułu profesora nadanego za granicą z polskim tytułem naukowym profesora. Na możliwość uznania tytułu profesora uzyskanego za granicą za równoważny z polskim tytułem naukowym profesora na podstawie umów międzynarodowych i braku możliwości nostryfikacji wskazują informacje zamieszczone na stronach Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej w zakresie	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Propozycja wykracza poza zakres przedmiotowy projektowanej nowelizacji PSWiN.

			ogólnym¹ jak i szczegółowym (opisy zagranicznych systemów edukacji)². Kolejnym źródłem wiedzy może być odpowiedź Sekretarza Stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki Włodzimierza Bernackiego na interpelację nr 21555 w sprawie potwierdzenia tytułu profesora uzyskanego przez Polaka w jednym z krajów Unii Europejskiej: „<i>Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478) nie przewiduje możliwości uznawania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zagranicznego tytułu profesora. W obecnym stanie prawnym uznanie zagranicznego tytułu profesora jest możliwe wyłącznie na podstawie postanowień umowy międzynarodowej.</i>”³. Informacje na stronie Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, jak i przytoczony fragment odpowiedzi na interpelację prezentują pewien stan wiedzy, natomiast nie są skodyfikowane, dlatego należy rozważyć możliwość uregulowania tej sprawy w PSWiN na wzór regulacji uznawalności tytułów zawodowych i stopni naukowych. Posiadanie zagranicznego tytułu profesora, który może być uznany za równoważny z polskim tytułem naukowym profesora na podstawie umowy międzynarodowej ma kluczowe znaczenie w warunkach zatrudniania nauczycieli akademickich na stanowisku profesora (art. 116 ust 2 pkt 1 PSWiN).	
32	Biuro ds. Pomocy Materialnej Uniwersytetu Warszawskiego	dotatkowa propozycja legislacyjna dotycząca art. 414 PSWiN	Proponuje się nadać art. 414 brzmienie: <i>„1. Rektor w porozumieniu z samorządem studenckim dokonuje podziału dotacji ze środków finansowych, o których mowa w art. 365 pkt 3.</i> <i>2. W nowo utworzonej uczelni podziału dotacji, o której mowa w ust. 1, dokonuje na okres roku rektor.</i> <i>3. Dotacja, o której mowa w ust. 1, wydatkowana w danym roku na stypendium socjalne oraz zapomogi nie może być mniejsza niż 25% środków wydanych łącznie w danym roku na stypendium rektora, stypendium socjalne oraz zapomogi.”.</i> Uzasadnienie:	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Propozycja wykracza poza zakres przedmiotowy projektowanej nowelizacji PSWiN.

¹ <https://nawa.gov.pl/uznawalnosc/podjecie-pracy-w-polsce/uznawanie-stopni-i-tytulow-naukowych>

² <https://nawa.gov.pl/uznawalnosc/opisy-zagranicznych-systemow-edukacji>

³ <https://www.sejm.gov.pl/sejm9.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=BZWHYD>

		Z uwagi na zmieniającą się sytuację społeczno-gospodarczą uczelnie powinny mieć większą swobodę w zakresie podziału środków w ramach Funduszu Stypendialnego, tak aby wydatkować środki efektywnie. Ważne jest zagwarantowanie każdemu ze studentów i doktorantów prawa do świadczeń mających charakter socjalny. Brak ograniczeń dotyczących podziału środków w ramach Funduszu Stypendialnego może prowadzić do wypłacania jedynie jednego z typów świadczeń, co uznać należy za sytuację niepożądaną. Z tabeli przedstawiającej liczbę studentów pobierających stypendium socjalne i stypendium rektora jasno wynika, że trendy dotyczące pobierania tych dwóch świadczeń są różne. W obu przypadkach maleje liczba osób pobierających te świadczenia, co może wynikać m.in. ze zmniejszającej się liczby studentów ogółem. Znaczące jest jednak tempo spadku liczby osób pobierających stypendium socjalne. W ciągu 7 lat liczba osób pobierających to świadczenie zmalała o połowę, podczas gdy w tym samym czasie liczba osób pobierających stypendium rektora zmalała jedynie o 1/3. W przypadku aktualnych rozwiązań prawnych mała liczba wypłacanych stypendiów socjalnych może uniemożliwiać odpowiednie wspieranie osób kwalifikujących się do otrzymania stypendium rektora. Jest to niepożądane zjawisko, ponieważ stypendium rektora co do zasady to świadczenie o charakterze motywacyjnym. Jednak jeżeli jest ono za niskie lub wypłacane jest za małej grupie osób, traci wtedy swój motywacyjny charakter. Dodatkowo uzależnienie w pewien sposób obu świadczeń od siebie może prowadzić do antagonizmów pomiędzy osobami potrzebującymi wsparcia materialnego z uwagi na trudną sytuację, w jakiej się znaleźli, oraz które otrzymują stypendium z uwagi na swoje osiągnięcia, niezależnie od swojej sytuacji majątkowej. Projekt zakłada zabezpieczenie praw studentów do stypendium socjalnego, jednak nie ma ono dominującej roli, ponieważ w przeciwieństwie do stypendium rektora istnieją odpowiedniki różnego typu świadczeń wspierających. Stypendium rektora wiąże się jedynie z indywidualną sytuacją danego studenta na danym kierunku.	

			Rok – Liczba studentów otrzymujących stypendium socjalne – Liczba studentów otrzymujących stypendium rektora 2019 – 101 811 – 93 043 2018 – 129 978 – 97 028 2017 – 153 074 – 98 286 2016 – 175 498 – 99 674 2015 – 186 595 – 104 371 2014 – 196 890 – 109 408 2013 – 209 573 – 115 025 2012 – 210 575 – 120 521 Tabela. Zestawienie liczby studentów otrzymujących stypendium socjalne oraz stypendium rektora w latach 2019–2012 we wszystkich typach uczelni w Polsce. Opracowanie własne na podstawie <i>Szkoły wyższe i ich finanse</i>, GUS 2012; 2013; 2014; 2015; 2016; 2017; 2018; 2019.	
33	Biuro ds. Pomocy Materialnej Uniwersytetu Warszawskiego	dotatkowa propozycja legislacyjna dotycząca art. 420 PSWiN	Proponuje się art. 420 nadać brzmienie: „Art. 420. 1. Uczelnia może utworzyć ze środków innych niż określone w art. 365 własny fundusz na stypendia dla studentów, pracowników i doktorantów. 2. Zasady przyznawania stypendiów, o których mowa w ust. 1, dla studentów i doktorantów są ustalane w porozumieniu odpowiednio z samorządem studenckim albo samorządem doktorantów. 3. Własny fundusz na stypendia zwiększa się przez: 1) odpisy w ciężar kosztów działalności w zakresie kształcenia i działalności naukowej; 2) wpłaty osób fizycznych i osób prawnych. 4. Odpis nie może być większy niż 20% planowanego zysku netto na dany rok. W przypadku osiągnięcia zysku: 1) mniejszego niż planowany – odpis ustala się w wysokości proporcjonalnie zmniejszonej; 2) większego niż planowany – odpis ustala się w wysokości planowanej. 5. Odpis nie może być dokonany, jeżeli spowodowałoby to stratę w danym roku obrotowym. 6. Odpis dokonany w danym roku obrotowym może być wykorzystywany począwszy od następnego roku obrotowego.”. Uzasadnienie:	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Propozycja wykracza poza zakres przedmiotowy projektowanej nowelizacji PSWiN.

			Uelastycznienie funduszy własnych uczelni może wpłynąć stymulująco na ich działalność. Nieograniczanie uczelni jedynie do stypendiów za wyniki w nauce (którym dedykowana jest znaczna część rozwiązań pomocy materialnej oferowanej studentom i doktorantom) pozwoli lepiej dostosować cele, na jakie tworzony jest fundusz, do potrzeb poszczególnych społeczności. Uzgodnienie zasad przyznawania środków z poszczególnymi samorządami zapewnia społeczną kontrolę wydatkowania środków, którymi dysponuje uczelnia.	

2. Projekt ustawy nie wymagał zasięgnięcia opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji ani uzgodnienia z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.
3. Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).